

Distinctio Octaua. De diuersis visionibus

alia eque remota loca et si videret me prior posset per eius interrogatio-
nes legatio mea impediri. Et adiecit. Dic priori ut sollicitus sit circa exci-
tandos fratres ne dormiant cum pro defunctis cantant quia sicut milites con-
gregantur ad torneamentum Ita anime confluunt ad officium defunctorum.

Apollonius. Puto quod mortui viuis in hoc officio sollicitis dum indigent
vicem caritatis rependant. **Cesarius.** Hoc tibi vno ostendam exem-
plo.

Capitulum. xcvi.

Est quidam canonicus in Aldensele Rudolphus nomine homo grāde-
uus et circa officia diuina valde sollicitus. Nunquam aliquam horam in cho-
ro negligit dummodo incedere possit sicut testis est Alardus noster
nouicius quoniam illius canonicus. Quodam tempore dum defectum nature pate-
retur Ita ut incedere non valens lecto decubaret nec tamen aliquid doloris senti-
ret cum horas suas dicere non possit quosdam viros candidos in suppellicijs et
tortura clericorum certi horis ad eum vidit quod ei omnes horas decantabant. Quibus
dictis dicebant ad inuicem. Modo exeamus et sinamus eum quiescere. Quos cum
frequenter contempleretur et filiam sororis que ei ministrabat non posse illos vi-
dere deprehendisset. Intellexit quod anime canonicorum eius essent quibus
ipse beneficia impediret. Quia ad sacramenta corporis et sanguinis Christi
festino diuersis hic visionibus sinez impono.

Explicit Octaua distinctio.

Incipit prologus in nonam distinctionem

Locuturus tecum de sacramento corporis et sanguinis Christi
cum timore illud attento quod ubi sola fides operatur et ratio iudi-
cium excluditur non sine periculo discurritur vnde nil noui siue inu-
sitati inde dicere presumo sed que sancti siue doctores eximij de
illo senserunt summatim replicabo. Adhuc et exempla plurima
que mihi a personis probatis meminisse recitata. In quibus si aliqua fuerint que
ratione digna ut scrupulus remoueatur tua discutiantur interrogatione.

Explicit prologus. Incipiunt Capitula in distinctionem nonam.

De sacramento corporis et sanguinis Christi Interrogatio. quid sit
sacramentum? que res sacramenti? que causa institucionis? que forma? que
modus conuersionis vel sumptionis? c. **De Hodescalco de Wolmu,**
steine que xpus se ipse in manibus suis vidit. c. **De adolpho sacerdote que**

hostia vidit virginē cū infante deinde agnum postea crucifixum. c. iij. **D**e
 Episcopo Liuonie qui Christū vidit in altari. c. iij. **D**e sacerdote de Wit
 kindisbꝛg qui in canone dubitans vidit crudam carnē. c. v. **D**e sacerdote
 qui hostiam in ore ob maleficia seruās de ecclesia egredi non potuit. c. vi.
De corpore dñi in ecclesia furato qđ a bobus in agro proditum ē. c. vij.
De apibus que basilicam corpi dñico fabricauerūt. c. viij. **D**e pena mu
 lieris palitice propter corpus dñi qđ super caules suos semiauerat. c. ix.
De musca que circa corpus dñi i hora sūptionis volitās mortl. penā sol
 uit. c. x. **D**e muribus qui hostias nō bñdīctas rodētes litteras nō tetige
 runt. c. xi. **D**e corpore dñi qđ i flumen proiectum hereticos dimerisit. c. xij.
Itē de corpore dñi quod naue confracta ad reliquas naues natauit.
 capitulū. xij. **D**e corpore dñi qđ Colonie de manibus sacerdotis labēs
 lapidi miraculose impressum est. c. xiiij. **D**e hostijs i Anrode clericorū in
 sania excussis. c. xv. **D**e ecclesia cōbusta 7 corpore dñi intacto. c. xvi. **D**e
 abbate Daniele qui formā sanguinis vidit in calice. c. xvij. **D**e belardo
 sacerdote de Wūnisdoorp qui formā hūani cruozis vidit in calice. c. xvij.
De ciue hildēshemēsi. qui in canone vidit calicem cū dubitaret sanguinez
 dñi exuberātem. c. xix. **D**e bertuico scolare qui vidit formā sāguinis in
 calice in Ricene. c. xx. **D**e hildebrando sacerdote de musteine qui vidit
 speciem cruozis in calice cū duobus militibus. c. xxi. **D**e corpali sacramē
 to infuso qđ abluī nō potuit donec inclusa dubitans illud videret. c. xxij.
Item de corpali infuso in quo sāguis hūanus apparuit. c. xxij. **D**e isir
 mo cui ablucio cōuersa ē in sāguinē. c. xxiiij. **D**e nobili femia cui vltima ab
 lucio per panē suscepta cōuersa ē in sāguinē. c. xxv. **Q**ualis debeat esse
 vita sacerdotū. c. xxvi. **Q**ue exigatur i sacerdote vt Christi corp⁹ possit
 cōficere. c. xxvij. **D**e sacerdote claustri in cui⁹ manib⁹ infra canone Christ⁹
 visus ē. c. xxvij. **D**e hermanno abbate i cuius manibus henric⁹ de hart
 christū vidit in missa. c. xxix. **D**e sacerdote qui infra canonez a terra suspē
 ditur. c. xxx. **D**e Alrico mōacho vilariesi. c. xxxi. **D**e sacerdote cui dñs tā
 tā cōtulit deuotionē vt vēter ei⁹ dirūpi videatur accedenti ad altare. ca.
 xxxij. **D**e Richmūde que hostiā i eleuatione ad instar cristalli vidit pluci
 dā. c. xxxij. **I**tē de deuotiōe eiusdē qñ cōmūcabat 7 de claritate quā
 vidit sup altare i canone. c. xxxiiij. **D**e femina religiosa Brabancie quam
 Christus proprijs manibus communicauit. capitulum. trigessimūquitū
Item de hildegunde vidua quā Christus per seipsū cōdicauit. c. xxxvi.
De conuerso liuonie qui communicare desiderans hostiā reperit in ore
 suo. capitulum. xxxvij. **I**tē de Erkebaldo de burden cui idem contigit
 cum ei ob occasionem cognati sacramentum fuisset negatum. capitulum.

capitulum
 de x
 qui vidit
 capitulum
 monem
 vidam
 videtur
 religiosi
 simuler
 lo corpe
 lo rruam
 et donec
 uolla si
 quinqu
 tens lu
 De be
 lulpeni
 gne cor
 halder
 capitulum
 coquis
 lum. qu
 in missa
 sacerdo
 mmodi
 capitulum
 te eius t
 sine vob
 Quon
 carbon
 corp⁹
 fluit ob
 hūmōia
 vltus in
 Capit

Distinctio Nona De sac. cor. ⁊ sang. Christi.

xxxviii. De corporali dulcedime scimonialis quā percepit i sacro canone capitulum. xxxix. **I**tem de dulcedime Alheydis abbatisse monasterien-
sis ex sacra communione. capitulum. xl. **D**e conuerso qui cōmunicaturus
vidit Christū sanguinem suum quasi stillare in calicem. c. xli. **D**e cōuerso
qui vidit in os alterius conuersi sacerdotem mittere pueruz pulcherrimū
capitulum. xlii. **D**e Mauricio episcopo parisiensi qui in fine suo per cōmu-
nionem sacram sensum recepit. c. xliii. **D**e puerulo qui hostiam non bene
dictam corpus non esse domini deprehendit. c. xliiii. **D**e conuerso qui per
desiderium communicandi spiritum meruit prophetie. c. xlvi. **D**e femina
religiosa que communionē sibi negata dulcedinem eius sensit in gutture
similiter illius odorem ex remoto percipiens. c. xlvi. **D**e femina que de so-
lo corpe Christi vixit. c. xlvii. **D**e milite qui virtute sacre cōmuniōis i duel-
lo triumphauit. capitulum. xlviii. **D**e milite qui suspensus mori non potu-
it donec Christi corpus percepit. capitulum. quadagesimumnonum. **D**e
ancilla sacerdotis que gratia dominici corporis sensum recepit. capitulum
quingagesimum. **D**e milite qui coram Christi corpore in luto veniaz pe-
tens luti immundicias non sensit. capitulum. quingagesimumprimum.
De hereticis qui in ecclesijs furati sunt corpus domini et vno propter B
luspensio. capitulum. quingagesimumsecundum. **D**e sacerdotibus in di-
gna conficiētibz. capitulum. quingagesimumtertium. **D**e sacerdote i
haldemare qui carbonēs visus est masticare in perceptione sacramenti
capitulum. quingagesimumquartuz. **D**e sacerdote Frisone qui calcavit
corpus domini. capitulum. quingagesimumquintum. **D**e Petro medi-
co qui sub specie panis tñ credidit esse sacramentum et non rem. capitu-
lum. quingagesimumsextum. **D**e sacerdote malo a quo infans Christ⁹
in missa faciem auertit. capitulum. quingagesimumseptimum. **D**e eruiuo
sacerdote qui corpus domini in missa perdidit. capitulum. quingagesi-
mumoctauum. **D**e Daniele abbate qui in calice reperit crudam carnem.
capitulum. quingagesimumnonū. **D**e sacerdote sine ordinibus celebrā-
te cuius manus sacer ignis deuorauit. capitulum. lx. **I**tem de alio qui
sine ordinibus celebrans crucifixum vidit lacrimantem. capitulum. lxi. **D**e
modo sacra Eucharistia sumi debeat. c. lxii. **D**e Virico cōuerso q̄
carbonēs sumere visus ē loco sacramēti. c. lxiii. **D**e conuerso pprietario q̄
corp⁹ Christi sumere nō potuit. c. lxiiii. **D**e hostia q̄ i Belle de corpali re-
siluit ob vermiculū i ea decoctū. c. lxv. **D**e corpali qd ob tactū ipregnate
sāctimōial sāguineā straxit maculā. c. lxvi. **I**tem de corpali qd Godes-
calchus in exiccacione rupit ⁊ diuina virtus reparauit. capitulum. lxvii.

Expliciunt nonne distinctiois capitula.

Interrogacio quid sit sacramentum. que res

sacramenti. que causa institutionis. que forma. quis modus conuersionis vel sumptionis.

Cesarus.

Capitulum. primum.

Diuersa ecclesie sacramenta corporis et sanguinis Christi sacramentū procellit. In ipso via. veritas. ⁊ vita. **V**ia qz digne accedentes ducit ad deum. **I**n de ⁊ viaticum dicitur. **V**eritas qz edentes Christo incorporat. **U**nde ⁊ sacra cōmunio vocatur. **V**ita quia Christo incorporatos in anima mori nō sinit. **U**nde et eucharistia dicitur idest bona gratia. **D**e primo saluator dicit. **E**go sū panis viuus qui de ce

lo descendit. **S**i quis manducauerit ex hoc pane. uiuet in eternum. et cetera. **E**cce via. **Q**ui descendit ipse est et qui ascendit secū ducens omnia sua membra. **A**lia in re. **A**lia vero in spe. **D**e secundo **I**tem dicit. **C**aro mea vere ē cibus et sanguis meus vere potus ē. **E**cce veritas **D**it ⁊ de tertio **Q**ui manducat panem hunc uiuet in eternū ecce vita. **S**imile intelligas de calice. **N**ec absqz misterio de corpore et sanguine Christi in nona disti-
ctione tractandū suspicor quia numerum nouenarium philosophus exterminatori omnium idest morti assignauit. **E**t christus qui est vita omnium nona hora diei in cruce expirauit. **S**acramentum hoc fit in commemoracionem dominice mortis. **U**nde apostolus in prima epistola thessalonicensibus scribit dicens. **Q**uocienscūqz manducabitis panem hunc et calicem bibetis. mortem domini annunciabitis. idest representabitis donec veniat ad iudicium scilicet. **I**ta glosa exponit. **A**pparente eo in gloria cessabit figura **O**mnia que in superioribus distinctionibus dicta sunt scilicet de cōuersiōe. de cōtriciōe. cōfessiōe. satisfactiōe. ⁊ simplicitate. qdā sūt pre-
pametā ad hoc sacramentū. **N**ulle etiā visiōes magis fidē roborāt qz euz eū quē sub specie panis et vini latere credim⁹ oculis corporeis intuemur.

Apolloni⁹. **A**nteqz mihi visiones differas peto vt breuiter me expeor-
as. **Q**uid sit hoc sacramentū. que res sacramēti. que causa instituciōis. que forma. quis modus cōuersiōis. quis modus sūpcōis. **D**e sacramento eu-
charistie tractādū ē cū timore ac reuerētia qz magis in illo operat fides qz ratio humana. **A**udi tamen breuiter que maiores nostri de illo senserunt. **T**ria sunt in sacramento hoc consideranda. **U**num quod tantum est sacramentum. **A**lterum quod est sacramentum et est

res. Tertium quod est res et non sacramentum **Appollonius**. Quid est sacramentuz tantū? **Cesarius**. Species visibilis panis et vini **Appollonius**. quid est sacramentū et res? **Cesarius**. caro xpi ppria et sanguis **Appollonius**. quid est res et nō sacramentum? **Cesarius**. mystica xpi caro ecclesie scz vnitas **Appollonius**. quare dicitur sacramentum? **Cesarius**. quia sacre rei est signum. aliud ibi videtur. et aliud ibi creditur **Appollonius**. que fuit causa institutionis? **Cesarius**. quia dominus vt dicit **Eusebius** emissenus. corpus assumptum ablatur? erat ab oculis nostris et illaturus sideribus necesse erat vt in die cene sacramentuz veri corporis et sanguinis consecraret vt coleretur iugiter per misterium quod semel offerebatur in precium **Appollonius**. que est utilitas in hac institutione? **Cesarius**. duplex est in eo utilitas quia in illius perceptione augetur virtus id est caritas et est medicina quotidiane infirmitatis. vnde **Augustinus**. Consecratur quotidie hec oblatio licet xpus semel passus sit quia quotidie peccamus peccatis sine quibus mortalis infirmitas viuere non potest Et quia quotidie labimur quotidie xpus pro nobis mystice immolatur **Appollonius**. que est forma huius sacramenti? **Cesarius**. forma attenditur in verbis et in rebus. In verbis quia cum hec verba profertur. Hoc est em corpus meum. Et post. Hic est sanguis meus. cōuersio fit panis et vini in corpus et sanguinem xpi. vnde **Ambrosius**. Sermo ne xpi hoc conficitur sacramentum. quia sermo Christi creaturam mutat. et sic ex pane fit corpus Christi et vinum cum aqua in calicem missum fit sanguis. consecratione verbi celestis **Appollonius**. quis est modus conuersionis? **Cesarius**. modus est ineffabilis. Panis vt dictum est cū hec verba profertur hoc est corpus meum dei virtute per ministerium sacerdotis transit in corpus xpi Simile intelligas de vino manentibus tamen accidentibus. colore scilicet pondere et sapore **Appollonius**. potest de aliquo grano nisi de frumento hoc sacramentum confici? **Cesarius**. Sicut sanguis non conficitur nisi de vino et hoc expresso. ita nec corpus xpi nisi de frumento et hoc in panem redacto. quia dominus grano frumenti se comparauit. nec non et pani **Appollonius**. quis est modus sumptionis? **Cesarius**. dupliciter sumitur. spiritualiter et sacramentaliter. bonus vtroq; modo manducat. malus vero sacramentaliter tm̄. Sic non māducans manducat et econuerso **Appollonius**. quare sumitur sub duplici specie cum sub vtraq; xpus sit totus? **Cesarius**. vt ostenderetur totam humanam naturam suscepisse vt totam redimeret. Panis em̄ ad corpus. sanguis ad animas refertur. Hec tibi breuiter dicta sufficiant quia in sententijs de his plenius tractat **Appollonius**. cum omnia que dicta sunt

credā. Quatuor tamen mihi probari desidero non sententijs sed exemplis. **Primū** est quod sub specie panis sit verum corpus christi natum ex virgine. **Secundum** quod sub specie vini sit verus eius sanguis. **Tertium** quod digne conficientes siue communicantes mereantur gratiam. **Indigne** autem penam. **Cesarius**. dicam tibi plura de singulis exempla fidei, nostre satis necessaria que mihi a personis probatis sunt relata.

Ca. ij.

Huit apud nos monachus quidam; **Hodeschalvus** nomine de castro **Holmersteyne** oriundus et in maiori ecclesia **Colonie** canonicus. **Ante** conuersionem satis extiterat lubricus sed bene morigeratus. **Modica** ei sciencia litterarum inerat sed spiritus sciencie et pietatis ad magnam vite perfectionem illum prouexerat. **Hic** cum ante hos sex annos in die natalis domini ad priuatum quodam altare missam cum multa deuotione et lachrymis ut ei moris erat inchoasset scilicet. **Puer** natus est nobis. **Facta**que transsubstantiatione non iam in manibus suis speciem panis sed infantem pulcherrimum. ymo speciosissimū illum forma pre filijs hominum in quem et angeli prospicere concupiscunt tenuit et vidit. **Cuius** caritate succensus et mira pulcritudine delectatus complexus est cum ac deosculatus. **Timens** tamen moram propter circumstantes super corporale dilectum posuit. et ille ut missa perfici posset formam sacramentalem resumpsit. **Quādiu** beatus ille vidit speciem infantis nullam ibi vidit speciem panis et econuerso **Qui** cum nescio cui uisionem reuelasset tacita persona sua et ille alijs quodam die de autore tante uisionis interrogatus me audiente respondit. **Certissime** illa die christus hic uisus est et nihil plus dicere uoluit. **Postea** duobus sacerdotibus **Theoderico** scilicet de **Lureke**. et **constantino** uisionē reuelauit. **Quod** intelligens **Winandus** infirmarius noster posito eo in infirmitorio ait. **Bone** frater **Hodeschalve**. uidistis in missa saluatorem? **Respondente** illo simpliciter. **Etiā** adiecit. **In** quali forma? **In** forma inquit infantis. **Et** ille **Quid** fecistis ei? **Respondit**. **Osculatus** sum eum ante os suum. **Ad** quod **Winandus**. **Et** quid postea actum est? **Ego** ait super altare eum posui. et reuerso eo in formam priorem sumpsi illum. **Eadem** die moriens confessus est abbati nostro domino **Henrico**. **Appollonius**. **Gloriosa** sunt que dicis. **Sed** miror si talia aliquando reuelantur etiam malis sacerdotibus. **Cesarius**. **Sicut** bonis ad bonitatis remunerationem. ita nonnunquam dominus malis sacerdotibus se ostendere dignatur ad correctionem uerbi causa.

Distinctio nona

Quoniam
genis
de die
at die
la ostendit
Nid
robiamus
tota
colphus
milla
proum
In ipa
in contem
plams
un uerū
agnū
per uerū
christi
nos et
uim
uolere
proum
reco
m
nate
uim
ipe
al
lic et
signat
sur
edam
apostol
te sunt
gode
cum
immolauit
e
uig
uiaz
suam
n
tem
uim
in
ma
hee
mibi
a
ber
pbo
Saluatore
e
nis
sacerdotibus
re
ingantur
ma

Enra
mas
lan
ose
im
ris
im
reano
in
hoc
fac
p
nou
i
sacer
do
cum
decan
quid
ritima
o
al
quā
ipe
al

Ca. iij.

Quoniam dominus abbas predictam visionem visitandi gratia pergens in frisiā cuidam militi recitasset ille Adolpho sacerdoti de dieferne recitata replicauit. Quod ubi ille audiuit suspirās ait. Ad quid dominus deus uiris sanctis et in fide perfectis talia ostendit? Michi peccatori meiq; similibus qui sepe de hoc sacramento dubitamus huiusmodi visiones deberent reuelari. Die quadam cum idē adolphus missam celebraret et ante agnus dei hostiam leuasset ad frangendum. In ipsa hostia virginem in sede residere infantemq; in sinu seruare contemplatus est. Nosse uolens quid esset ex altera parte mox ut hostiam uertit agnum in ea conspexit. Quam rursus regirans uidit in ea quasi per vitrum xpm in cruce pendentem capite inclinato. Uidens hoc sacerdos extimuit diu stans et deliberans utrum ibi subsistere uel sacramentū perficere deberet. Cuius fletibus dominus placatus sacramento formaz priorem reddidit et ille missam perfecit. Cumq; populus de tanta moza miraretur ipse ambonem ascendens cum lachrymis populo uisionez retulit et signati sunt eadem hora ab eo homines quinquaginta. Erat enim octaua apostolorum Petri et pauli. Nec miror si sic perspicue et tam iocū de sicut godeschalcus eum uidere non potuit. quem quotidie sibi ad iudicium immolauit et sumpsit. Habebat enim concubinam. Nuper tamen a diu q; uita; suam occasione ut spero eiusdem uisionis emendare incipiat et feminam in monasterio sanctimonialium in Runēgen locare proponat. Hec mihi a bernardo monacho nostro recitata sunt ipiq; ab eodē adolpho Saluator corporis sui ueritatē in hoc sacramento ut prefatus sū bonis sacerdotibus ostendere dignatur ut consolentur. in fide nutantibus ut erigantur. male uiuentibus ut terreantur ecce exempla

Ca. iij.

Denerabilis episcopus Liuonie et magister Lambertus decanus sanctorum apostolorum in Colonia. cum ante annos paucos simul ad curiam pergerent imperialem et in uia de scripturis sermocionarentur etiam mencio habita est de corpore xpi. decano in hoc sacramento efferente fidem xpianaz episcopus respondit. Ego noui sacerdotem qui nuper oculis corporalibus xpm in altari uidit. A quo cum decanus personam tanta uisione dignam extorquere tūc nō potuisset. ultima die quando separandi erant ab inuicem episcopus ei confessus est quia ipse esset. Hec idē decanus retulit preposito Pleiseni et ipse

mibi. **De** vero deus dubitantibus de hoc sacramento etiam suam carnem ostendat subsequens sermo declarat.

Ca. v

Nondum puto duos annos esse elapsos quod sacerdos quidam de sacramento corporis christi dubitans in castro cui nomen Wickin/disburg celebravit. Qui cum in canone de tam mirabili conuersione panis in corpus christi hestaret. de minus ei in hostia carnem crudam ostendit. Hanc cum vidisset etiam vir nobilis Widekinus sanctas post tergum eius dicta missa sacerdotem in partem traxit et quid infra canonem egerit vel cogitauerit diligenter inquisiuit. Ille vero tam de visione quam interrogatione territus confessus est et non negauit se eadem hora de sacramento dubitasse. Et retulit uterque alteri se crudam carnem in hostia vidisse. Item Widekinus filiam habet Syfridi rimkel in coniugio filiam sororis abbatisse de ryndorp. que mihi anno preterito eandem visionem recitauit. Nis etiam nosse quod male vite sacerdotibus dominus ostendat quod ab eis crucifigat? **Appollonius. volo.** **Cesari?** audi visionem terribilem

Ca. vi

Sacerdos quidam luxuriosus feminam precabatur. et cum illius non posset habere consensum dicta missa corpus domini mundissimum in ore tenuit sperans si sic illam deoscularetur quod vi sacramenti voluntas eius ad suos libitus inclinaretur. sed dominus qui per zachariam prophetam conuenerit de huiusmodi sacerdotibus dicens. Et me crucifigitis gens tota die tali ordine maleficia eius impediuit. Cum exire vellet de hostia ecclesie sic sibi crescere videbatur ut laquear oratorij vertice pulsaret. Territus miser hostiam de ore suo extraxit et quia mentis inops erat in angulo ecclesie eam sepeliuit. Timens vero ultionem diuinam super se oculis venturam sacerdoti cuidam sibi familiari confessus est sacrilegium. Qui simul ad locum accedentes reiecto puluere non reppererunt speciem panis sed formam licet modicam hominis in cruce pendentis. erat enim carnea et cruenta. Quid postea de ea factum sit vel quod sacerdos egerit non recordor quia diu est ex quo hec mihi ab hermano cantore nostro cui hystoria satis nota erat recitata sunt. **Appolloni?** deterior fuit iste crucifixorum christi. **Cesarius.** verum est quod si illi cognouissent nunquam dominum glorie crucifixissent. Iste cognitum contempsit et contemnendo crucifixit. Iam tibi satis probatum arbitror quod sub specie panis sit verum corpus christi et tam a malis quam a bonis sacerdotibus conficiatur. **Appolloni?** si sacerdotes omnes talia audirent auditisque crederent.

puto q̄ plus q̄ modo deifica sacramēta honozarent. **C**esari? satis mirabile est q̄ nos homines p̄ quoz salute hoc sacramētū institutū est taz tepidi simus cū bzuta animalia vermes et reptilia in illo creatoze suū reco gnoscant

Ca vij

In villa que comele dicit nocte fures ecclesiā infringentes. inter ce tera etiā scriniū cū corpe dñi inde tulerūt. Qui cū nihil aliud in eo preter reliquias et pixidē cū sacramēto reperissent nil prozsus de eis curantes eandem pixidem sup sulcū agri ville p̄mi ponētes ofusi recellerūt. Mane cū rusticus cū aratro et bob⁹ in eodē agro araret ve nissentq; animalia iuxta pixidē stupentia steterūt. Quos cū arator stimu laret nec procederent. nunc recalcitrando. nunc exorbitando iratus ait. Quis dyabolus est in bob⁹ istis? Nō em̄ clare videre poterat qz in ortu diei arabat. Diligenti⁹ tñ circūspiciens deprehendit ante pedes boū pixi dem et scriniū ecclesie sue iuxta illā. Tunc causam rebellionis nō ignorans omnibus in agro dimissis in villam recurrit tam sacerdoti q̄ ceteris que acta sunt referens. Tunc om̄es simul in agrū descendentes cū cruce thuri bulo et cereis corpus dominicū in ecclesiā reportauerunt. Huic p̄cessioni interfuit godefrido⁹ p̄or de houene q̄ mihi ista recitauit. Silēter honozē ei asini exh ibuerunt de platea in lutū descendendo sicut me dixisse recolo di stinctione. iij. ca. nonagesimooctauo. Audi nunc de vermiculis. De apib⁹ que basilicam corpore dominico fabricauerunt

Ca viij

Mulier quedaz cū apes multas nutriret et ille nō p̄ficerēt imo passim mozerent cū ōtra hoc remediū circūquaq; quereret di ctū est ei qz si corpus dñi inter illas locaret mox lues ip̄a cessa ret. Que ecclesiaz adiens et se om̄unicare velle simulans corp⁹ dñi sumpit quod statim a sacerdote recedens extraxit et in vno ex alueo lis illud locauit. Mira dei potentia. Vermiculi creatoze agnoscetes de fauis suis dulcissimis hospiti dulcissimo capellulaz mire structure fecerūt in qua altare eiusdez materie erigentes sacratissimū corpus sup illud po suerunt. Et bñdixit dñs opib⁹ eoz. Processu t̄pis cū feminā idez vasculū aperuisset et iā dictū oratoriū ōsiderasset expauit. currensq; ad sacerdotē ofessa est ei om̄ia et que egit et que vidit. Tūc ille assumptis parochianis suis ad vasculū venerūt apes circūvolantes et in laudē creatoze bombi santes abegerūt capellule parietes fenestras tectū campanule hostiū ⁊ al tare admirantes. corp⁹ dñi cū laude et gloria retulerūt. licet aut̄ mirabil

fit deus in sanctis suis. mirabilior tñ in his minimis p̄dicat̄. De ergo alii quis de cetero tale quid presumat referā tibi rem terribilez quaz mibi anno preterito magistra de insula sancti nicolai recitauit

Ca. ix

Hic in eadē insula puella quedā obsessa layca tñ. quam et ego ibidē vidi. Requisitus dyabolus a quodā sacerdote cur tanto tpe tā crudeliter **H**ardisa de cogeme torqueret. p̄ os puelle respondit. quare bene et optime meruit. **I**psa altissimū sup olera sua seminavit. Qui cū verbū min⁹ intelligeret nec ille exponere vellet. sacerdos feminā adiit. quid de ea dyabolus dixerit exposuit. monens ne nota ret si intelligeret. Que statim culpam cōfessa est dicens. verbū bñ intelligo qđ nunq̄z tñ homini p̄ me publicatū est. qñ iuuenula erā et ortū excolendū suscepissem. nocte quadā mulierē vagā hospicio recepi. cui cū damna orti mei exposuissem. asserens om̄ia olera ab erucis deuozari. **R**ēdit illa. bonā te instruā medicinā. accipe corp⁹ dñi et ominus illud sicq̄ super olera sp̄gas et statim lues cessabit. **E**go misera cui maior cura erat de orto. q̄z de sacramento cū in pasca corpus dñi suscepissem et extractū de ore fecissem sicut edocta fueraz. quod olerib⁹ in remediū mihi teste dyabolo factū est in tormentū. **A**ppollonius Crudelior erat mulier hec ministris pylati qui **I**hu mortuo pepercerūt ne ossa eius ominuserēt. **C**esarius Jocerico vsqz hodie luit maximū id peccatū et sunt cruciat⁹ eius inauditi. **A**tten- dant hāc penā et si nō culpā qui deifica sacramenta ad t̄palia vel qđ cre- crabili⁹ est ad maleficia ouertūt. **E**tiā vermes si reuerentiā circa hoc sacra- mentū negligant aliqui pena multant̄

Ca. x

Hic no preterito cū quidā ex sacerdotib⁹ n̄ris corā ep̄o Theode- rico missā quotidianā de dñā n̄ra celebraret. **I**n ipsa hora fra- ctiois musca grādis circa et sup calicē volitare cepit ita impo- tune vt quasi vi velle intrare videret. **S**acerdos timens ac tre- mens cū man⁹ haberet occupatas et muscā exufflaret nec p̄ficeret. **H**en- ricū dyaconū qđ hora eadē ep̄o pacē porrigebat tussiendo crebri⁹ aduoca- uit. **T**ūc illa alacri volatu alti⁹ labēs presūptiois culpā ibi luit qz post mo- rulā opleta sūptione atqz ablutiōe intuēte sacerdote que turbauerat qñ lapill⁹ int̄ corpale et calicē extincta ruit. quā dyacon⁹ de altari p̄iecit. **A**ppollonius. **S**atis me delectat hoz oratio. **C**esarius. **E**tiam dñs in simplici pane tanto sacramento assignato qñqz miracula opat̄

Distindio nona
Oro
fillu
ni de
circu
vobon. Sact
est quod q
Ep̄is tñ. In il
rep qđ se illa
p̄voca i nō p̄
sacerdote d̄oz
hāq̄ malicia
in te ip̄e d̄es
na mutabilis
Et
lig
rur
deit
hoc sacerdos c
sala vobona
sias oherlivi
iuro te dyabo
subuentionē p
sup yndas flū
to humine iach
tū fantasia celi
p̄voca sūt lib
est. **A**dm̄s sac
ra sacramen
mane p̄voca cū
lur. **A**livo in n
Alavo
p̄voca

Ca. xi

Quoniam annus ut puto transijt quod hostie plures a ministris propter fissuras siue pustulas reprobate in Eberbaco in fenestra altari otigua picte sunt. Accedentes vero mures omnia que erant esse circulos deuorabant litteras et que intus erant in nullo penitus ledebant. Sacrista ista considerans reputauit per miraculo **Appolloni**. quod est queso quod mures vel vermes in sacramento altaris comedunt. **Cesari**. Spes tamen. In illa christus videtur et tangitur et ab indignis iniuriatur. Corpore eius vix quod sed illa later gloriificatum est. et quod immortalis est non potest corrumpi. quod splendorum est. non potest a nobis videri. quod subtile est. non potest a nobis palpari. A sacerdote quod tenet sed non tangitur nisi mediante spe. Spes ipse videtur tangitur frangitur masticatur faciat corrumpitur et iniuriatur. Quoniam aliquid horum attribuit corpori christi de spe deus intelligitur. tanta est gloria huius sacramenti ut non solum bruta in quibus anima mutabilis est sed et insensibilia elementa virtutem eius sentiant. verbi causa

Ca. xii

Quoniam illo quoniam manifestari ceperunt hereses Albienses quidam maligni virtute dyabolica suffulti quedam signa atque portenta ostenderunt quibus et eadem hereses roborauerunt et multos fidelium in fide subuerterunt. super aquas ambulauerunt et non sunt sumersi. Ternerent hoc sacerdos quod fide catholicus et vita religiosus sciens vera signa cum falsa doctrina esse non posse corpus domini cum paxide ad flumen ubi illi populis suas ostensuri erant virtutes deportauit. Dixitque in audientia omnium. Adiuuro te dyabole per eum quem in manibus porto ne in hoc flumine ad huius populi subuersionem per hos homines tantas exerceas fantasias. Post hec verba illis super vndas fluminis ambulanti bus ut pius sacerdos turbatus corpore domini cum in flumine iactauit. mira christi potentia. Mox enim ut elementum tetigit sacramentum fantasia cessit veritati. et pseudo illi facti quasi plumbum descendentes in profundum sunt submersi. Dixit vero cum sacramento statim ab angelis sublata est. Videns sacerdos hec omnia de miraculo quidem exultauit sed de iactura sacramenti doluit. Totam vero noctem in lacrimis et gemitu transiens mane paxidem cum sacramento repperit super altare. Hec nobis eodem tempore relata sunt. Aliud in mari de corpore domini contigit miraculum quod non silebo.

Ca. xiii

Quando in ista magna expeditione naues ex omni parte alemanie congregate mare intrauerunt. ob causas diuersas preceptum est sacerdotibus

B a

ne in aliqua nauis corp^o dominicū seruaretur. Que cū dñes iussis obtēpa-
rent vna sola nauis Frisonū obedire noluit que citius inobediēcie penā
soluit. Dei siquidē iudicio sfrac̄ta est et p̄xis seruans corpus dñi cū ceteris
que in nauis erant eiecta. Homines vero alijs nauib^o subuenientib^o li-
berati sunt. Et ecce vident eminus p̄xidez in pelago natantē que tā celeri
motu ad naues festinabat vt velificare videret. Que cū in nauim vnaz re-
cepta fuisset aliud in ea visū est miraculū. Cū operculū ei^o esset patulū nec
zona circa nodū firmatū inter vndas illas p̄cellosas nec vna quidē gut-
tula intrauit. Hermann^o decanus sancti gereonis in Colonia qui p̄ns fuit
et hec vidit p̄ magno miraculo ea solet recitare. Terra em̄ in hoc sacramē-
to suū recognoscit auctorez.

Ca. xiiii

Quebanus sancte columbe in Colonia cū in quadaz solennitate
paschali populū cōmunicaret hostia de manu eius lapsa cecidit
super pauimentū laterib^o stratū. Ut autē dñs se ostenderet do-
minū terre sicut et maris. mox vt hostia quantum ad speciē mo-
dici ponderis lapidem tetigit lateris illi duricia cessit ita vt circulus et li-
tere in illo apparerent quemadmodū fieri solet. cū molli cere sigillum imp̄-
mitur. Sacerdos territus mox hostiam leuauit et laterem eruit. In quo
cum tam ip̄e q̄z multi alijs tantū miraculum vidissent et expauescentē consilijs
inops sacerdos locū tam mirabiliter hostia signatū rasit puluerez ponēs
inter reliquias. Huic miraculo arnoldus monach^o noster dicit se interfuis-
se. Ut etiā dñs ostenderet in aere potentiam suam tale quid fieri p̄misit

Ca. xv

In villa cui Haynrode vocabulū est. sacerdos quidaz est nomine
Euerhardus. hic ante annos paucos ad ecclesie eiusdem festiuita-
tem vicinos sacerdotes euocauit. Solennisantib^o eis in vesperis
circa altare et insanientibus. vn^o ex eis p̄xidem que sup̄ altare cū corpore
dñi pendeat casu cuertit et q̄nq; ex ea hostias excussit. Quod vbi cōpe-
rerunt ceteri mox organa sua suspenderūt. Querentib^o eis hostias et non
inuenientib^o populo eiecto et foribus obseratis. dum om̄es angulos per-
scrutarent nec cōperirēt. Un^o eoz diuino nutu ambitū qui erat circa mu-
rū ascendit. vbi easdez hostias in modū crucis dispositas attendit. Erat
em̄ idē circuit^o p̄xidi multo altior. Obsequēs ac̄ suo dño corp^o et de p̄xi
de lapsū excepit ne sup̄ terrā laberet. vbi ab angelis susceptū in locū illuz
sublimē deportatū est. Hec mihi a Methilde m̄grā de vsenich relata. Co-
gnouit et ignis sacramenti huius virtutem.

Quebanus sancte columbe in Colonia cū in quadaz solennitate paschali populū cōmunicaret hostia de manu eius lapsa cecidit super pauimentū laterib^o stratū. Ut autē dñs se ostenderet dominū terre sicut et maris. mox vt hostia quantum ad speciē modici ponderis lapidem tetigit lateris illi duricia cessit ita vt circulus et litera in illo apparerent quemadmodū fieri solet. cū molli cere sigillum imp̄mitur. Sacerdos territus mox hostiam leuauit et laterem eruit. In quo cum tam ip̄e q̄z multi alijs tantū miraculum vidissent et expauescentē consilijs inops sacerdos locū tam mirabiliter hostia signatū rasit puluerez ponēs inter reliquias. Huic miraculo arnoldus monach^o noster dicit se interfuisse. Ut etiā dñs ostenderet in aere potentiam suam tale quid fieri p̄misit

Bep̄ta quāz dñs ostenderet in aere potentiam suam tale quid fieri p̄misit

Epla missa taret. c. let dñi cruci sacramento ve sanguine te t fuit eide missa. us. beplaro. quo illa ego d. vna vno cūā

Ca. xvj

Non est diu q̄ quedā ecclesia in puincia nostra exulta est. Cūq̄ omnia que cremari poterant in cinerem fuissent redacta flāmis sopitis homines intrātes solam p̄xidē cū corpe xpi illesam sup altare repererūt. Quod p̄ miraculo magno sicut reuera fuit cōrado p̄iozi loci sancte marie et alijs q̄ pluribus referentes deū glōzifica uerūt plurimū p̄ hoc in fide cōfortati. Ecce habes ex his que dicta sūt euidētissima argumenta q̄ omni creature rationabili ut homini. irrationabili ut animalib⁹. insensibili aq̄e scz terre aeri et igni manifestata sit virt⁹ huius diuini sacramenti. ¶ Apollonius. Satis mihi p̄batū est q̄ sub specie panis sit vez corp⁹ xpi. Nūc autē vez eius sanguinē esse sub specie uini similib⁹ mihi: exemplis ostendas ¶ Cesari⁹. Noueris cōsimiles causas esse subsequentiū uisionū quas et precedentis. Quibusdā ut iustis forma sanguinis ostendit ad deuotionis sue remunerationē. De sacramento dubitantib⁹ ad cōfortationē. male uiuentib⁹ ad correptionem. Ecce exempla.

Ca. xvij.

Bone memorie Daniel abbas sconauie. q̄nq̄ p̄or noster cū in die q̄daz missā celebraret formam hūani sāguinis in calice uidit. Et qz tūc t̄pis nō fuit sibi cōsci⁹ alic⁹ mortalis eandē uisionē neq̄q̄z sibi ad iudiciū h̄ ad cōsolationē cōcessā sp̄auit. Hui⁹ uisionis testis est Bernard⁹ monach⁹ noster aliq̄n cōcanonic⁹ ei⁹ in ecclia maiori colonie. Cōparet̄ igit̄ uisio hec uisioni godechalci q̄ dñm uidit sub sp̄e panis in forma infancis sicut dictū est ca. ij. Porro q̄ aliq̄n forma sanguinis q̄busdā de sacramento dubitantib⁹ ostendat̄ ad cōfortationē sermo sequens declarat.

Ca. xvij.

Heylard⁹ sacerdos de vuniuſdorp cū die q̄daz in ecclia dicte ville missā dicēt et de sacramēto ex immissione dyaboli piculose dubitaret. q̄n ventū est ad orōez dñicaz ubi calix discoopt⁹ deponi sollet hūani cruozis sp̄ez in illo uidit et expauit. acti ei dicēt dñs. si nō credis sacramēto ueritatē discas expimēto. Et cū fides uia sit ad sp̄ez. sp̄es hec sanguinea te reducat ad fidē. durauit at̄ forma illa vsqz ad lūptionē Inē fuit eidē misse hyldebold⁹ comes de limberg uir fide et ope paz catholici. heylard⁹ uero sibi timēs mgrō Jobi decano aquēsi uisionē retulit. a quo illā ego didici. Quā autē hmōi uisiones q̄nqz fiāt nō solū ex culpa sacerdotis imo etiā ex p̄uidia circūstanciū subsequens probat exemplum.

Ca. lxx.

Betulit mihi iaz dict' magister **Johes** aliā de sanguine dñi vi-
sionē satis terribilez. Cū in ecclia sancte **Walburgis** in **hyloens-**
heim vñ ipse oriuud' est sacerdos missaz celebraret nomine **al-**
bert'. cuius quidā post tergū eius stans cū ea que ibi tractabā
tur min' crederet liquorē ita in calice exundare vidit vt ad instar olle fer-
uentis supfluēs totā altaris supficiē operiret. Qua visione satis est territ'
et spero qd p illā ad fidē sacramēti sit reuoc'. Habebat aut liquor exube-
rans formā sanguinis humani. ac si ei voce xpi diceret. **Ego** in ara crucis
ppter te sicut aqua effusus sum et tu de medicina tua dubitas.

Ca. lxxi.

Iohannes pastarde **Rasene** frater carnalis monachi nostri **Ber-**
nardi missaz quadā die celebrauit et ministrauit ei scolaris qdaz
adul' nomine **Hartwic'**. qui cū post pceptionē corpis et sangui-
nis xpi vinū calici infunderet. visibilis cruozis formā in eo vidit. sacerdos
vero videre nō potuit. et ideo forte qz ipse in culpa nō fuit. ideoz adolescēs
clericatū deserēs fact' est miles et vsqz hodie se xpi sanguinē fundere ostē-
dit qz multos depredat et affligit. Referā tibi aliā visionē de qua michi
nō constat vtz ppter sacerdotis aliqd meritū siue culpā vel circumstanciā
ostensa est

Ca. lxxii.

Hilobrad' sacerdos de mescede iux **Couardiā** cū die qdā missā
celebraret. facta transsubstantiatōe sanguinē sacramentalē sepe
dicto modo transformatā vidit in calice. volens tanti miraculi
habē testes duos milites ex parochianis suis q ibidē misse ei'
intererāt aduocauit. Qui cū nō vini sed cruozis spēs cū sacerdote vidissēt
expauerūt valde. multū tñ sfortati sūt in fide. **Appolloni'**. Satis expe-
dit' sū de sacerdote et circūstantib'. sed miroz si aliqn hmōi miracula con-
tingūt ppter eos qui pntes sūt

Ca. lxxiii.

Cesar' Etiam frequenter
Sacerdos quidā in dyocesi **Coloni.** quadā die missaz celebrās su-
to dei iudicio calicē cū sanguine in canone fudit sup corpale. qd
statiz humani cruozis cepit formā Cūqz dicta missa sacerdos ni-
mis merēs sup calicē illud crebrius lauisset rubeum colorem ablu-
ere non potuit. Tūc amplius territus orōes omibus suis parochianis in-
stituit corporale lauit sed nō profecit. Quo viso tollens secum sacrum lin-
theum **Rodolphum** scolasticum **Coloniensem.** virum magni nominis

Distinatio nona
aerit cañ e
quius ablu
de linc vñ
sacramento
vt moe duca
ut hoc corpora
cū lāhi sūlit
reconant.
Tūc
eos
missa
vere
tis ab altare
complicauit et
de et vore ad
voto quem ne
rale reuoluit.
quas liquor
visione statim
tunc decanum
ignit quib re
alioo scum co
cerent. et qual
berarem. Ex
bet a Berna
nou intelligit.
tuc plura req
nō dico crea
vñ vñ esse la
rāsup argume
iaz nō creant
se repuer. Ce
spqz dñs in
Piero
virmū

accerfuit casū exposuit corporale ostendit. et q̄ nullo liquore color ille sanguineus abluī. nullaq; arte siue oratione potest deleri contestatus est Cui ille sicut vir prudēs respondit. Est ne aliquis in parochia vestra q̄ de hoc sacramento dubitet? Respondit sacerdos. Est quedam inclusa que frequenter inde dubitat. At ille. Ostendite illi forte idcirco deus vestigia sanguinis in hoc corporali deleri non sinit quatin⁹ eis visis illa in fide roborēt. Qd̄ cū factū fuisset expauit mulier et credidit et de⁹ pristinū colorē in lintheo reformauit.

Ca. xxiii.

Similis casus contigit apud nos. sine tamen dissimili. Cū sacerdos quidam in ecclesia cuius nomen excidit sicut⁹ sacerdotis. missam festinanter et negligenter diceret calicem sudit. Timēs vero pro tanta negligencia si ad aures prelatorū deueniret diutius ab altaris officio suspendi casum suppressit. Dictaq; missa corporale complicauit et abiit. estimabat em̄ quia nemo vidisset. Erat em̄ sacerdos ille et forte adhuc est male vite. vagus et negligens valde. Campanari⁹ vero quem negligencia minime latuerat post discessum sacerdotis corporale reuoluit. et ecce sanguis rubens ac madens in omnibus partib⁹ per quas liquor calicis defluerat apparuit. Territus homo de tam mirabili visione statim Coloniam cucurrit. Conzadum nunc prepositum maiorem tunc decanum ceterosq; priores conuenit. Et quid predicto sacerdoti cōtigerit quid ve viderit per ordinez recitauit. Cui preceptum est vt tali die allato secum corporali Coloniam rediret vt et veritatem plenius agnoscerent. et qualiter de tanta negligencia satisfaciendum esset plenius deliberarent. Ego eodem tempore veni coloniam et recitata sunt mihi om̄ia hec a Bernardo maioris ecclesie canonico. Quid vero post hec actum sit non intellexi. Est ne tibi adhuc satisfactum tot et tantis exemplis an adhuc plura requiris? **A**ppollonius. Sic mihi satisfecit oratio tua vt iam nō dico credam. sed quod amplius est sciam post cōsecrationē sub specie vini vix esse sanguinē xpi. Cū em̄ Ap̄ls dicat fidē esse substantiā rez sperādaz argumentū nō apparentū. q̄ visū tā manifeste vt dictū est p̄cipiūē iaz nō credunt. h̄ sciunt. Qd̄ sub tā multiplici testimonio visū est me vidisse se reputo. **C**esari⁹. Adhuc subiungā duo exempla p̄ q̄ agnosces q̄ etiā q̄nq; dñs in simplici liquore opeē miracula ad honorē tanti sacramenti.

Ca. xxiiii.

Sacerdos quidā sicut mihi alius quidā religiosus sacerdos retulit infirmū aliq̄ v̄sitaui. erat idē infirm⁹ layc⁹ admodū religiosus. q̄

ait sacerdoti. Domine mi. hodie celebraſtis! Reſpōdente illo. Etiā. Egrotus ſubiunxit. Peto vt manus quibus tractaſtis ſacrum xpi corpus et ſanguinem coram me abluatis. Eritq; mee infirmitati eadem ablutio antidotum. Quod cum feciſſet aqua in cratera munda recepta eſt. de qua cum biſſet infirmus reſiduā in ciſtam reponi iuſſit et diligenter operiri. Poſtea cum eandem aquam requireret puer ad ciſtam accedens non aquā in cratera ſed purp̄ ſanguinez repperit. Quo illato pro ſacerdote miſſū eſt a quo in eccleſiam deportatus inter reliquias poſitus eſt. **Appollonius.** quid ſentis de ſanguine iſto? **Ceſarius.** Non credo fuiſſe xpi ſanguinez. quia aqua in illum minime vertit. nec vinū quidez abſq; debita ſacerdotis benedictione. Deus vero ob deuotionem hominis elementum mutauit vt oſtenderet q̄ eundem ſanguinem quem ſacerdos continue ſumit in eccleſia ſacramentaliter fidelis quiſq; in omni loco poſſit ſumere ſpūaliter

Ca. xxv

Quedam nobilis femina de Entenich ſicut a quodam edocta fuerat tertiam abluſionē ex digitis ſacerdotis in pane recepit. credens ſi eandem per quatuor partes agri ſui reconderet q̄ nulla aeris intemperies vel grando ſegetes lederet. panem interim in ſcrinio ſuo reponens. Dum tempore oportuno accederet quatinus eum per agrum ſuum diuideret. in ſanguinez coagulū eum vidit cōuerſum. Territa nimis marito eum oſtendit atq; ſacerdoti. Pro qua re omnes a prioribus coloniſibus citati. ſacerdos ſatis punitus eſt. Illis vix ſe excuſantibus q̄ nullum foret in cauſa maleficium. Nō em̄ placz deo ſi ad aliquos vſus temporales ſacramenta illa conuertantur. **Appollonius** placet quod dicis. Nunc peto vt exempla proferas de digne conficiētibz. **Ceſarius.** prius tibi oſtendere volo qualis eſſe debeat vita ſacerdotum digne conficiētiū.

Ca. xxvi

Oloria vite ſacerdotalis in duobz precipue conſiſtit caſtimonia videlicet et ſciencia. debet em̄ caſtus eſſe et litterat⁹. Exemplū caſtimonie habes in zacharia p̄re Johis de quo lucas ſic ait. Et factū eſt vt impleti ſūt dies offici⁹ ei⁹ abſit in domū ſuā. victis ſue tēpore pontifices templi tantum offici⁹s mancipati non ſolum a complexu vxoris ſed etiam a domo et ingreſſu abſtinebant. Noſtris nunc ſacerdotibus a quibus non carnalis ſucceſſio. ſed ſpiritualis perfectio queritur qui quotidie preſto debent eſſe altari perpetua caſtitas indicitur. De vero litterat⁹ eſſe debeat teſtis eſt Malachias qui dicit. Angelus ſcientiaruz eſt

etiam de
nam in reſpō
natur. Qui
miſi Appoll
miſi Ceſari
vt poſitum e
eſt opera bon
onis. ad vniu
tionis. Jero
to eſt macula
moſes et ipſo
quo illa ablu
enarraram. ſit
ſecundo Moy
nitis. In tri
dionem. Q
Dicit me ex
Que de his
Q
tan
ſi u
eſt
mur crederet
ſed calicis
Hoc eſt co
ſet. Magiſter
non poſſe fier
ſunt verbe
vntem in ſu
necum poſt
ſui. Poſtea q̄
cere audeat.
Appollon
non in calice
Dez tamen in
malicet. &

et legem ex ore eius requirent. Hinc est q̄ **Helie** sedebat ante fores taber-
naculi vt respōderet om̄i querenti. **Audi** quid illitterato sacerdoti p̄ **Osee**
dicatur. Quia tu scientiam repulisti repellam te ne sacerdocio fungaris
mibi **Appollonius**. nunquid sacerdotes illitterati repellendi sunt a do-
mino? **Cesarius**. Non. sed quibus deest vsus scientie exterioris. habeāt
vt predictum est lumbos precinctos et lucernas ardentes in manibus id
est opera bona. Q̄ si sibi omissos illuminare non valent verbo predicati-
onis. ad diuinū amorem illos accendere studeant exemplo bone ouersa-
tionis. Introsens sacerdos ad altare lauare debet faciem os et manus.
id est maculas cogitationis. locutionis et opeꝝ. In labro eneo quod fecit
moyses ex speculis mulierum. Aqua est contritio. manutergium confessio.
quod illa abluit ista abstergit. Specula mulierum sunt exempla sanctaruz
animarum. fides scilicet **Abrahe**. obedientia **Isaac**. lenitas **Jacob**. man-
suetudo **Moyse**. humilitas **Dauid**. zelus **Helie**. pietas **Josie**. castitas **da-**
nielis. In his si sacerdos se considerauerit facile cognoscet suam imperfe-
ctionem **Appollonius**. Qualis esse debeat conficiens satis ostendisti.
Nunc me expedias in quibus consistat potencia conficiendi **Cesarius**
Que de his legi vel audiui paucis explicabo

Ca. xxvii.

Quia exiguntur in sacerdote vt possit conficere. ordo. verba. in-
tentio. quartum est substantia panis et vini **Appolloni**. quid
si in calice post benedictionē panis vinū per negligentiam non
esset in calice? **Cesarius**. Ex consuetudine ordinis nostri cogi-
mur credere ibi esse corpus xp̄i quia benedictionem panis non reperim⁹
sed calicis tm̄. Simile sentio si sacerdos post prolationem verboꝝ illorū
Hoc est corpus meum. subsisteret. neq̄ calicis benedictionez perficere pos-
set. Magister petrus cantor et sequaces eius hoc non concedunt. dicentes
non posse fieri transubstantiationem panis in corpus xp̄i donec prolata
sint hec verba. **Hic est sanguis zc.** Quibus multi doctozum contradicere
videntur in suis scriptis. similiter et verba euangelica. Prius dominus be-
nedixit porrigēs illū discipulis ad manducandū iā nō panē sed corpus
suū. Posteaq̄ cenatū ē aliquo interuallo interiecto bñdixit calicē. Quis vi-
cere audeat ibi nō fuisse corp⁹ xp̄i nisi calice prius osecrato? null⁹ omnino
Appollonius. Est ne in tali casu sanguis Christi? **Cesarius**. Etiam
non in calice sed in corpore. Non enim corpus Christi est sine sanguine.
Nec tamen inest per conuersionem. quia ante prolationem horum verbo-
rum. scilicet **Hic est sanguis me⁹**. vinum non est conuersum in sanguinem.

Appollonius. da mihi exemplum q̄ sub specie panis sit corpus xpi an-
teq̄ calix benedicat̄. **C**esarius. superius capitulo secundo habes exem-
plum in visione Hodeschalei qui mox prolatis his verbis. Hoc est corp̄
meum. vidit xpm̄ in forma humana. **A**ppollonius. Si statim xps̄ est ibi
totus superflue videt̄ mihi calix consecrari. **C**esarius. Sub duab' ergo
speciebus celebrat hoc sacramentum ecclesia vt anime et corporis suscep-
tio in xpo et vtriusq̄ liberatio in nobis significetur. Nec plus sub vtraq̄
nec minus sub altera tm̄ sumitur hoc sacramentum. Eadez em̄ ratio est vt
ait Hylarius in corpore xpi que in manna p̄cessit. de quo qui plus colli-
gebat non amplius habebat nec qui minus parauerat minus inueniebat
Appollonius. Satis de his expeditus sum. **C**esarius. Non inutiliter
his premissis videamus quantum gracie et glorie mereantur sacerdotes
digne officentes.

Ca. xxviii

In hemmenrode sacerdos quidam senex Henricus nomine ante
paucos menses defunctus est. vir sanctus et iustus. qui annis plu-
rimis in eodem cenobio fuerat sacrista. Hic cum die quadam in
chozo conuersorum ad altare sancti Johannis baptiste celebraret. quidā
ex conuersis circumstantibus saluatorem in effigie hominis in manibus
eius contempletus est. Ipe tamen sacerdos non vidit. Hec michi retulit
quidam ex senioribus domus illius

Ca. xxix

Quam in eodem clauetro et ad idem vt puto altare domin' Her-
mannus die quadam missam diceret. Henricus conuersus de
hart cuius supra sepe memini in canone columbam miri can-
doris iuxta calicem vidit residentem. vidit et ante sumptionem infantem
pulcherrimū qui ex manibus eius vsq̄ ad summitatez crucis ascendere vi-
sus est. Qui mox descendens sub specie panis a sacerdote sumptus est. Ex
qua visione colligitur q̄ sub specie panis sit veritas corporis dominici.
q̄ q̄ illa ineffabilis transsubstantiatio auctoritate fiat spūsancti. Hermān'
vero visionē nō vidit. **A**ppollonius. de malis sacerdotib' questio mihi
nulla est quare aut boni sacerdotes eū quē in altari esse credūt nō videāt
satis ammiror. **C**esari'. vt nō videndo sed credendo ampli' mereant̄.
fides vt ait Gregl. nō habet meritū cui humana ratio p̄bet expimentuz
Cū idem hermann' tunc prior existens in hemmenrode nocte quadaz in-
fra matutinas deū orassz vt sibi reuelare aliquid dignaretur de statu suo
mox vt residens oculos clausit. quidam ei assistens sotrum in quali cipi

Distinatio
 n. remanere
 aut oratio
 eo statim
 non in not
 corporis ca
 rit. Et cog
 corporis se
 in calis vi
 celebrant
 cio em̄ leg
 bi attrah
 cilium me
 leuar. Cur
 compenit̄
 que audier̄
 esse confite
 do litigim
 Appolloni
 uocio in n
 lis oratur
 populus si
 tm̄ impedi
 p̄ rna gent
 man in alia
 post euang
 ne se tampe
 tatur vt qu

a conuiuantibus portari solent argentei ostendit. Ipse vero sicut mihi re-
tulit orationis premisse reminiscens cum intra se diceret. quomodo pertinet
ad statum tuum visio fori huius ille statim superiorem thecam cuius cacu-
men in nodum desinebat manu suspendit. et ecce vidit pixidem dominici
corpore catena aurea ex eodem nodo dependentem. Sicque visio dispa-
ruit. Et cognouit prior corpus fuisse dominicum quod iugiter in theca sui
corpore per memoriam circumferre consuevit. sperans ex hoc suum statum
in oculis domini minus esse despectum. Quantum in sacerdotibus digne
celebrantibus gratia ascendat et merita crescant visiones subnixae declarant

Ca. xxx

N Qui quendam sacerdotem ordinis nostri qui hanc gratiam ac-
cepit a domino ut quotiens cum deuotione missam celebra-
ret per totum canonez usque ad sacramenti perceptionem in ae-
re ad mensuram pedis unius se stare sentiat. Nec mirum. deu-
otio enim ignea est et semper nititur sursum. nec magnipendo si quandoque si-
bi attrahat suum exterius domicilium. Interior vero eius casa siue domi-
cilium mens est. In qua maiorem habet potestatem quia illud in celum sub-
leuat. Cumque tantam gratiam ab alio quodam sacerdote eius amicissimo
comperisset scire volens veritatem non absque timore ab ipso cepi sciscitari
que audieram. Qui statim rubore perfusus cum me confundere nollet ita
esse confessus est. Quando festinanter et sine deuotione celebrat vel quan-
do strepitu circumstantium impeditur praedicta ei gratia subtrahitur. **A**
Apollonius. Quantum ex his colligo summum silentium sacerdotis de-
uotio in missa silencio requirit. **C**
Cesarius. Verum dicis. si sacerdos lega-
lis oraturus pro salute populi solus intrauit in sancta sanctorum et omnis
populus sicut de zacharia legitur erat foris expectans. hora incensi. ne ora-
tem impediret. quanto magis sacerdos gratiae qui non iam corruptibile
pro una gente sacrificium. sed pro totius mundi salute patri offert filium. sum-
mam in altari pacem requirit et silentium? Unde et beatus Ambrosius
post euangelium monere solebat populum ut a tussi et omni inquietudi-
ne se temperarent tempore canonis. Quae vero deuotio ignea sit et sursum ni-
tatur ut praefatus sum sequens visio demonstrat.

Ca. xxxi.

I

In vilario Brabantiae ante hoc biennium. monachus qui-
dam defunctus est nomine Ulricus. iuuenis disciplinatus

et valde graciosus tam corpore q̄z mente virgo. **H**ic cum in namurco die quinto decimo ante mortem suam missam celebraret sicut mihi retulit loci predicti prior. venerabilis inclusa **M**ona nomine. cui deus multa reuelare consuevit globum igneum super caput eius conspexit. erat em̄ tunc t̄pis grangiarius. **Q**ui cū infirmus in extremis ageret et abbas deesset. dixit ei quidam ex circumstantibus **V**elletis dominū abbatem modo videre? **E**ciam inquit. valde illum videre desidero vt presens congaudere posset mihi cuncti ad nuptias. **E**t adiecit. **E**ras habebitis p̄pter me festum scilicet duas missas quod ita factum est. **N**am altera die dicta missa in conuētū. **P**ost primaz (erat em̄ kalendis octobris) animā virginē efflauit. que a celestibus paranymphis suscepta in ethereuz thalamū ad nuptias agni et ad amplexus sponsi deducta est. **P**ost tertiaz vero celebrata pro eo missa solenniter in conuētū fm̄ q̄ ip̄e predixerat terre commendatus est. **E**t sicut michi dixit dominus **W**ilhelmus nunc abbas vilarien̄sis tunc prior ibidem ne vnum quidem peccatum mortale deprehendere potuit in eius extrema et generali confessione. fuerat siquidem magne spei iuuenis vultum habens angelicum moribus bonis adornatus. natione **C**olonien̄s. predicti vero sacerdotis personam mihi prodere non licet. **E**st em̄ vir tante perfectionis vt tanta gracia dignus sit et verbis eius non credere. si tibi propalaretur sacrilegium iudicares. **A**ppollonius. **U**lricū quantum ad predictam visionem similem iudico sancto **M**artino. de cuius capite cū altare benediceret etiam globus igneus emicuit. **C**esarius. **I**n vtroq̄ signum fuit magne deuotionis cuius auctor spiritus sanctus est qui in igne super apostolis apparuit. vnde non immerito a sacerdote ante canonem sursum corda habere monemur

Ca. xxxij.

Hilum itidem noui sacerdotem cui accedenti ad altare tantam dominus sepe contulit deuotionez vt esset venter eius sicut scriptum est in **J**ob. quasi mustum absq̄ spiraculo quod lagu neulas nouas dirumpit. **E**t sicut ip̄e mihi confessus est. adhuc em̄ viuit tam vehementes motus nōnunq̄ in corde eius deuotio excitauit vt pectus dirumpi videretur. oportebat eum motus eosdem p̄pter circumstantes reprimere. **Q**ue peccatorum vincula huiusmodi impulsus non dirumperēt? **H**uic congruit id dauidicū. **D**irupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis. **A**ppollonius. puto q̄ valde mundis manibus sacrificēt qui tam flammeū pectus habent. **C**esari. q̄ h̄mōi sacerdotes nō solū mūdas s̄ lucidas tpe sacrificij man⁹ h̄nt exēpla seq̄ncia declarāt.

Quia et r̄o
p̄stiaz in
debat̄ aut
p̄stiaz in
s̄ro **C**esaris
p̄re vt op̄
Cesaris

Quia claritas
lucis r̄o
r̄oem h̄o
r̄oem h̄o
tione circa il
nicom̄i acc
nebat̄. trah
ita vt dicere
vltibus meis
p̄turbant
colubibus
croum̄ m̄i
Cesaris. quā
o focuō
tare deīō
hancie quam

Divina

Ca. xxxiiij.

Quam die quadam sacerdos quidam in monte sancte Walburgis missam celebraret religiosa virgo Richmundis cui memini in distinctione octava ca. viij. post tergum eius stans hostiam in elevatione tam lucidissimam vidit et tam perspicuam ac si fuisset crystallina et radio solari plustrata. Nec impediebant pollices sacerdotis quibus hostiaz tenebat in aliqua parte hostie claritatem. quia eadem gratia pollices dotabant. Nec tamen factam ibi fuisse puto transsubstantiationem. Vocabat autem sacerdos Wilhelmus etate quidem iuuenis sed vite regularis in cella iuxta nulliam professus. Visionem hanc Richmundis ipsa superiori nostro Berlaco retulit et ipse mihi. **A**ppollonius. Si tanta claritas fuit in pane ut opinaris benedicto puto magnam esse fulgorem in ipso corpore dominico **C**esarius. hoc sequens visio prodit.

Ca. xxxv.

Quam eadem Richmundis sicut ab eius ore audiui in predicta ecclesia ad missam matutinalem staret infra canonem circa sacramentum maximam contemplata est claritatem. Putans primo quod radii solis per fenestras demissus altare illustraret propius accessit et ecce claritas eadem sensum se oculis eius subtraxit. Et intellexit statim quia lux eadem fuisset ex claritate corporis christi non ex sole naturali cuius ortum eadem hora longe precesserat. De ipsa vero Richmunde et de eius devotione circa illud sacramentum mira videtur sum. Quando vero gratia communicandi accedebat ad altare aliquando ante preceptionem aliquando post labebat tenebat. trahebat. nunc mentis excessus. nunc corporis defectum incurrens ita ut dicere posset cum Iheremia. Factus est quasi ignis flammigerens in ossibus meis et defeci sufferre non sustinens. Videntes hec sacerdotes sepe turbabantur et circumstantes admirati sunt. Ihec de sacerdotibus digne celebrantibus dicta sufficiant. **N**is nunc audire aliqua de his qui digne accedunt et tamen sacerdotes non sunt? **A**ppolloni. volo et desidero valde. **C**esarius. quantum apud deum mereant glorie et dulcedinis quantum gratie et fortitudinis quantum salutis et honoris digne communicantes siue communicare desiderantes variis tibi pandam exemplis. **D**e femina religiosa brabantie quam christus suis propriis manibus communicavit.

Ca. xxxvi.

Nondum duo anni sunt elapsi quod quodam religiosa femina in Brabantia

Nona nomine de villa que thozinbais dicitur ardentem nimis communicare desiderans gratiam eandem sibi a sacerdote suo impetiri humiliter et instanter postulauit. a quo repulsam passa dicente illo non debere feminas laycas pro libito suo communicare sed certo tempore fleuit et ingemuit. Cuius ardorem summus sacerdos attendens non diu passus est eam fraudari a desiderio suo. Eadem enim nocte cum in stratu suo iacens vigilaret et orationibus vacaret saluator cum multo splendore cubiculum eius ingressus. pixidem in qua corpus eius in ecclesia solebat poni propriis manibus portabat. Erat quoque circa eum fragrantia miri odoris et multitudo angelorum in circuitu eius qui concorditer cantabant antiphonam. Speciosus forma pro filiis hominum etc. Cumque illa beata ad tantam gloriam stuperet stans coram ea dominus ait. Quia sacerdos ille corpus meum tibi negauit nec te communicare voluit. ego meis manibus te communicabo. quod et fecit hostiam unam de pixide tollens. sicque recessit. Erat autem alia femina religiosa eius socia in eodem cubiculo iacens et ipsa vigilans que omnia que dicta sunt vidit. Quod cum ignoraret altera est mans eam sopore fuisse depressam mane sciscitata est ab ea. utrum aliquid vidisset. que respondit. Etiam hec et hec de te vidi. Tunc certior de visione effecta mox ecclesiam intrauit. altare adijt sacerdotem pro quosdam verborum ambages quid de corpore domini facere vel ubi illud ponere soleret interrogauit. Cui cum locum ostendisset subiecit. O si mihi semper hic liceret versari et respicere ad locum hunc sanctum. petiuit etiam sibi thecam referari. Quod cum factum fuisset ait sacerdoti. Nostis domine quot hic reposueritis particulas? Sic enim hostias vocare solent. Respondente sacerdote. Etiam optime. Subiunxit mulier. Rogo ut numeretis illas. Quod cum ille fecisset et una minus reperisset. ex nimio terrore pene amens effectus corruit et fleuit. Cuncta siquidem firmacula tam scrinium quam pixidis salua inuenerat. Tunc eum femina consolata. quid viderit vel quid de hostia actum sit exposuit monens ne de cetero a tanta gratia tam vehemens desiderium repelleret. istec nobis relata sunt a Johanne monacho nostro qui eodem tempore de predicta villa veniens veraciter ea ibidem contigisse cognouit. **Appollonius.** benedicta sit gloria domini de loco sancto suo. **Cesarius.** Non minoris glorie est quod sequitur etiam non tam manifestum

Ca xxxvi

In villa lubbelare que duobus miliaribus distat a Colonia vidua quedam honesta et religiosa erat Hildegundis nomine amica domini Henrici abbatis nostri. Istec more eius vidue euangelice pene nunquam recedebat de templo ieiunium et obsecrationibus seruies deo

Distinctio
 Hec est al
 si in omni
 miter manu
 mitoratus i
 similia por
 niter vultu
 mas vultu
 formidant
 non vident
 Qui cum vo
 re. Respond
 mas corpus
 nauit. Et h
 vincta est.
 labium in f
 tuit. reliqu
 hanc tempu
 desiderans!

Repi
 min
 can
 altare comu
 vobis minis
 tuis. Qui in
 vultans. am
 vultu repper
 tatio erat min

Hec
 eci in
 vultu in
 tunc legi sem
 tunc vultu
 tunc inuenerat

Habebat autē filiū militem iuuenem nomine Wilhelmum a quo modicum ei impendebatur honoris amoris ⁊ consolationis. Et cum abundaret in memor nature sinebat illam egere multis modis eam exasperans. Idō est recordatus scripture dicentis. Maledictus a deo qui exasperat matrem. Similia perpeffa ē a nuru vxore filij. que cū infirmata ad extrema deuenisset dixissetq; ancille. Fac me habere sacerdotem vt cōmunicem illa d̄ba eius deuilit ad nurum dicens. domina mea petit sacerdotem. Cui illa s̄b stomachando respondit. In ebdomada ista accepit corpus domini ⁊ tamen videtur mihi q̄ adhuc uiuat. Et adiecit indignando. vade voca illū Qui cum venisset cum corpore domini ait infirma. Quare venistis domine? Respondente sacerdote. vt cōmunicem vos. Respondit. dominus meus cuius corpus petiui iam hic fuit presencialiter et suis manibus me cōmunicauit. Ex hoc nunq̄ suscipiam illud ab homine? Post aliquot vero dies defuncta est. Et quia scriptum est. Qui non honorat patrem et matrem nō letabitur in filijs. dominus eadem ebdomada Wilhelmi primogenitū extinxit. reliqui vero eius liberi cum fere essent duodecim s̄m ordinem infra breue tempus omnes defuncti sunt. De conuerso liuonie qui cōmunicare desiderans hostiam repperit in ore suo.

Ca. xxxvii.

Retulit nobis dominus Bernardus de lipa abbas liuonie nunc episcopus ibidem rem satis gloriosam. Cum quidam si bene meminere conuersus qui nuper fidem susceperat monachos cōmunicare vidisset et sibi hoc minime licere cognouisset. stans contra altare cōmunicandi desiderio suspirauit. Et ecce pius dominus sine sacerdotis ministerio de altari per sacramētum descendere dignatus est in os eius. Qui mox hostiam aperto ore ostendens et causam tante gracie manifestans. cunctos qui aderant in stuporem conuertit. Eandem em̄ hostiā defuisse reppererunt in altari. Simile huic contigit ante hoc biennium qd̄ tanto erat mirabilius quanto sensui humano profundius

Ca. xxxviii.

Hkenbalous de burbay vir nobilis erat et potens tantus amator iusticie vt nullam in iudicij respiceret psonam. Hic cum grauius infirmaretur lectoq; decūberet in proxima camera tumultū clamoresq; femineos audiuit. Qui cū de causa sciscitare nullus ei circumstantiū veritatē dicere p̄sumpsit. Tūc mittens vnū ex pueris ait. Precipio tibi sub interminatiōe oculoꝝ tuoz vt dicas mihi merā veritatē. Cui ille

pauens respondit. **D**omine domicellus meus filius sororis vestre feminā vi opprimere voluit et hec fuit causa clamoris. **N**o quod verbum valde cō motus dixit militibus. **I**te et suspendite illū. **M**ilites obedientiam simulātes. postq̄ egressi sunt dixerunt ad inuicem. **S**i occiderimus iuuenem hūc nobilem et domin⁹ noster sicut opinabile est mortuus fuerit vel morte mulābimur vel erimus extorres. **O**mnia tamen iuueni intimantes et vt presēcie auūculi se subtraheret amonentes post horas aliquas ad dominū suū ingressi se eius implese mandatum affirmauerunt. **Q**uinto vero die iuuenis estimans auūculum de culpa esse placatum vel immemorē aperto hostio introsperit. **Q**uem vt infirmus aspexit verbis blandis iuxta se sedere precepit. vno vero brachio collum eius stringens et manu altera cultellū suū clam extrahens gutturi eius infixit et occidit. qui cum plandū et dolore multozū eiulatus toti prouincie incussit horrorem. **S**ed et erkenbaldo additus est dolor dolozi adeo vt inualecente infirmitate p̄ episcopo miteret petens sacrum sibi corpus deferri. **Q**ui cum venisset ille cum multis lachrimis et contritione cordis omnia peccata sua confessus est tacita tamen iuuenis interfectione. **S**uper quo episcopus iratus respondit. **Q**uare subticetis parricidium quod omisit in cognatum vestrum? **D**icente illo fuit ne hoc peccatū? **S**ubiecit episcopus. **E**tiaz crudele nimis. **E**t ille. ego neq̄ peccatum iudico neq̄ a deo mihi remitti deponco. **R**espondente episcopo. **E**go vobis xpi corpus non tradam nisi parricidolum idem confiteamini. **S**ubiūxit vir nobilis. **S**ciatis domine me illum nō occidisse ex aliquo rancore siue motu ire. sed solūmodo ex dei timore zeloq̄ iusticie. **Q**unquā aliquis filium sororis plus diligere potuit q̄ ego illum dilexi. **S**i mihi corpus domini mei negaueritis ego illi corpus et animaz meam committo. **H**ec em̄ dixit et egit p̄pter exemplum ne iusticie et iudicio derogare videatur. **D**ix enim pontifex limen domus egressus fuerat. et ecce egrot⁹ euz reuocauit dicens. **R**euertimini domine episcope reuertimini. videte si in p̄xide habeatis corpus xpi. **Q**uod cum fecisset nec aliquid in ea repperisset. subiūxit ille. **E**cce quem mihi negastis ipse se mihi nō negauit. **A**pparuitq̄ hostia in ore eius. et impletum est in eo quod per sapientem dictum est. **D**iligite iusticiam qui iudicatis terram. **P**entite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum quoniam inuenitur ab his qui non temptant illum. apparet autem eis qui fidem habent in illum. **E**piscopus vero pauens tantum miraculum vbiq̄ diuulgauit per quem etiam quibusdam abbatibus ordinis nostri innotuit qui anno preterito illud in capitulo generali recitauerunt cunctis dominum glorificantibus qui facit mirabilia magna solus. **A**ppollonius. valde me letificat horuū relatio.

Distinctio
Carnis
pauens
p̄
le
ne p̄cepit
legitur em̄
um eadem
no co q̄ sot
q̄
t
p̄m facram
venirez de
volūta est
herat. sp̄ritu
tate eandem
legit in iudic
tribus iuda v
p̄gruile illu
la sub audis
la illus dūle
periede carit
nencia et lab
contigit ita
tur in Exode
ne atq̄ alior
volendi. de
fol q̄ calit
hōme sole n
tate. Et lz i
ruat non est

Cesarius. **A**uerte nunc quanta sit in corpore xpi dulcedo **De coz/**
pozali dulcedine sanctimonialis quam percipit in sacra omunione.

Ca. xxxix.

Qui quandam sanctimonialem ordinis nostri que illam a dño
accepit gratiam vt quando omunicat tantam ex ipso sacro coz
poze dulcedinem sentiat acsi mel reciperet. **N**ō saporem panis
sed mellis vt dixi in masticatione sentit tota illa die maxime an
te perceptionem cibi corporalis saliuam habens mellifluam. nec mirum.
Legitur em̄ de manna q̄ gustus eius fuerit quasi simule cum melle. **E**st au
tem eadem sanctimonialis virgo vite venerabilis cuius personam sup̄zi
mo eo q̄ adhuc viuat et se prodi non permittat

Ca. xl.

Similem gratiam et forte maiorē audiuit collatam fuisse dñe
Alhey di prime abbatisse Monasterij ciuitatis Westualie. **P**ec
quotienscunq; corpus dñi a sacerdote suscepit non panis solum
ditatez inter dñes neq; panis saporem intra fauces sensit. sed
ipm sacramentum quasi fauus mellis sine masticatione per guttur eius in
ventrez defluxit sic vt mira suauitate omnia eius interiora replentur. **Q**ñ
defuncta est dñs florentius abbas de campo sancte marie qui pater eius
fuerat spiritualis atq; confessor post sepulturam eius om̄ibus qui cōfluxerant
eandem gr̄az predicauit. **A**ppollonius. **S**i de cadauere leonis vt
legit̄ in iudiciū egressa est dulcedo. non miror si de corpe xpi qui est leo de
tribu iuda dulcedo egredit̄. **C**esarius. **I**uste moueris. vides huc beate
ogruisse illud sponi in canticis canticoz. fauus distillans labia tua spon
sa subaudis est tibi corpus meū. **A**ppollonius. **Q**ue tibi videt̄ fuisse cau
sa illius dulcedinis in sacramento atq; liquefactionis. **C**esarius. ardoz
perfecte caritatis que estuabat. nam cū esset naturaliter vel poti⁹ ex absti
nencia et laborib⁹ semp pallida atq; macilenta quotiens eam omunicare
contigit ita inflammabat̄ vt facies illius igneo colore resplenderet. **L**egi
tur in **Exodo** q̄ incalescente sole liquefiebat manna. **M**anna sua dulcedi
ne atq; albedine significat xpm qui ait. **E**go sū panis viuus qui de celo
descendi. de quo et in ps̄ scriptū est. **P**anēz angeloz manducauit homo.
Sol qz calet et illuminat pfecta caritas est. **S**i em̄ manna liquefiebat inca
lescente sole nō mir⁹ si eius significatū dulcescit et liquefcit in ardescēte car
ritate. **E**t lz in sacra omunionē hmoi dulcedo cozpalis siue liquefactio sit
rarior non tñ ea dulcedine seu liquefactione que in anima fit spūaliter est

salubrior. Bene xp̄i dulcedinem senserat qui ait. **Dulcis et rectus dominus**
Et in alio loco q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua sup mel ori meo. **De**
liquefactione sponsa dicit in canticis. **Anima mea liquefacta est vt dilectus**
locutus est. **Appollonius** placet quod dicit **Cesarius**. Corpus do-
minicum manna est absconditū omne delectamentū in se habens et omnis
saporis suauitatem. **Appollonius**. Si tanta gratia est in sacramento al-
taris quid est q̄ alij alijs rarius comunicant? **Cesarius**. Quidam se sub-
trahūt ex humilitate indignos se iudicantes. Alij minus curant vel ppter
morsum consciencie accedere non audent. Priores spiritualiter comunicāt
sequentes magna gratia se priuant. Quidam sunt qui et libenter comuni-
cant et tanta gratia se dignos exhibent hi beati sunt. **Ponā** duos equa-
les esse in caritate et vnus simpliciter ad xp̄i corp⁹ accedat alter vero sim-
pliciter dimittat. in comunicante sicut credo intenditur caritas et fit in eis
mor meriti inequalitas. **Appolloni⁹**. vnde hoc probas? **Cesarius**. mā-
na non descendit sine rote neqz xp̄i corpus a bonis sumitur sine augmen-
to gr̄e. **De bonū** sit bonis comunicare duob⁹ tibi exēplis pandā sequētib⁹

Ca. xli.

In claustro cuius sepe memini sicut mihi scripsit quidam ex sacer-
dotibus domus eiusdem. **In** quadāz sollemnitate natiuitatis do-
mini fratres ad sacram unionem se preparabant. **Cumqz** pa-
cem iam accepturi post agnus dei terre vt moyses est procumbrent. vidit
frater quidam puez **Ihm** non tamen quasi recenter natū sed in cruce q̄si-
passum cuius omnia vulnera cruozem stillabant quem tamen calix stans
subter positus totum recipiebat. **Vnde** frater ille tantis sumendis sacra-
mentis se indignum reputans ad superiora stalla diuertit alijsqz innuen-
tibus vt pcumberet se nō pcessuz signauit. **Prima** autē cantata alijs ad
caplū exeuntibus ip̄e ad orōnez faciendaz vt quidaz facere solent diuer-
tit. veniensqz ad altare sancte crucis orationi intendit. et videbatur ei tem-
pus breue pre deuotionis magnitudine. **Cumqz** orationem protraheret.
et abire tempus non sentiret. apparuit ei beata dei genitrix et alloqui eum
dignata est. **Tu** inquit hodie sacrosanctum corpus et sanguinē dilecti fi-
lij mei non sumpsisti? **At** ille. non ore sed corde se indignum clamabat. **Ad**
quod beata virgo respondit. **Tu** te indignū cogitas et quis putas tanta
re dignus esse potest? **Ihanc** igitur offensam tibi condonabo. sed vide ne
de cetero similem feceris. **Igitur** cum orationi intentus et confabulatione
beate virginis delectatus quasi in extasi raptus esset. tandem ad se rediit
et ad caplū post alios occurrere festinabat. **Ibat** et ecce occurrebant illi

aliquanti fratres sacra altaria circūeuntes. capitulum vero finitum erat
Ipe autem nesciens et tempestiue ad capitulum occurrere existimans ad
huc orabat sed subsequens monachus signū tertie pulsauit. Tunc demuz
intelligens que circa se gerebantur se ab hac noxa illi absoluendū cōmisit
qui eum sic absentauerat. ¶ **De conuerso qui vidit in os alterius cōuersi**
sacerdotem mittere puerum pulcherrimū.

Ca. xliij.

Ibat post hec in cena domini quidam frater ad sacra cōmunio
nem fuit plane in maximo torpore et diffidentia ita q̄ etiā si fie
ri posset vellet se sacre cōmunioni nō interesse. ¶ Procedebat igi
ad altare vel poti⁹ eundo se quasi subtrahabat a deo. vt sequē
tibus esset molestus ipm̄q; p̄pellerent. Cūq; ventū esset ad gradū presbi
teri ouersus vidit aliū fratrem de quo supra dictū est sequentē. Venitq; et
in memoriā visio quedam quam ab illo didicerat ac subito muratus in
virum alteq; ibat spirans et anhelans spiritu iudicij et ardoris accensus
quasi furnus et inflammatus ita vt se capere vix posset. ¶ In tali ergo spiri
tu cū esset et iam ad altare alacriter festinaret vidit ille subsequens. et et si
gnis apparētib⁹ interioris hominis illius statū coniecit. ¶ humiliante itaq;
se illo vidit iste posterior speciosissimū puez man. b⁹ sacerdotis sup
altare accipi et in os illius fratris deponi. ¶ Et cum videret terre pcumbens ipm̄
quē viderat adorauit. ¶ Moti sūt aut sup hac venia illius quidaz eo q̄ inoz
dinate secisse viderēt. ¶ Et cōuenit eum vnus in audientia pluriū minans se
eum p̄clamatuz. ¶ At ille causam ei qui sciebat cōmisit vt ab hac eū verecū
dia tueret. ¶ Qui immisit ei spiritū silenci et quietis et nō mouit illum. ¶ Por
ro ille qui puez Jhm̄ suscepit et portabat ibat et reuertabat in similitu
dinem fulguris chor scauntis. ¶ Incedebat vel potius ferebatur in iubilo
cordis in arde spūs vehementis et in tantam spiritus ebrietatem deue
nerat vt quasi a sensu alienatus ppe modum se non sentiret et vix ad stal
lum suū sine titubatione rediret. ¶ Super hoc ab illo ali⁹ sepe multūq; que
tus oib⁹ modis occultabat donec ille tandem ei qui de statu eius dicebat
aperire cōpulsus est. ¶ Et sic demū mutua sibi collatione quod viderant et
fenserant innotuerunt. ¶ **Apollonius.** Si se a sacra cōmunionē subtrahen
tes a beata dei genitrice sic corripunt. si ip̄e dei filius sub eodem sacramē
to tam veraciter et tam gloriose pcipit et ex ip̄a p̄ceptione caritas inten
dit animodo libentius cōmunicabo. ¶ **Cesari.** In sacra eucharistia q̄ mul
tiplex sit gr̄a q̄ multiplex virt⁹ et medicina subiecta declarabunt exempla
C **2**

Ca. xliij.

Magister Mauricius parisiens episcopus ante mortem suam tam graui infirmatus est ut materia rapta in cerebri sensum ei subtraxerit. In tali defectu positus cum corpus domini cum instantia postulasset et hi qui circa eum erant propter sensus inopiam illud ei dare non auderent procurauerunt cum sacerdote ut hostiam non benedictam apportaret. Qui cum venisset cum multa reuerencia qualiter decebat episcopum communicare mox ut limen domus sacerdos attigit episcopus clara voce clamauit. Tolle tolle non est dominus deus. Reuelauerat deus auriculam eius ut intelligeret quid circa se ageretur. Stupente sacerdote necnon et alijs qui aderant reuersus est vezz christi corpus deferrens. quod cum verbis catholicis valde atque compunctus adorans deuote suscepit cum quo et sensum ad dei gloriam subiectum perfecte recepit. Sicque in bona confessione plenus fide et caritate migravit ad dominum

Ca. xliiij.

Simile contigit cuidam infantulo sicut fratres eius carnales. Ludolphus et henricus monachi nostri michi narrauerunt. Qui cum infirmaret spiritus sancto afflatus corpus christi sibi dari petiuit. Cumque eum parentes desperarent. ille fortiter clamauit. Date mihi corpus domini. delatum est verbum ad sacerdotem. Qui cum diceret non est secum tali puero qui non intelligit quid sit dare corpus domini. hostiam ei detulit non benedictam. Quam cum ei porrigere vellet et diceret. Ecce hic est corpus domini. ut dominus ex ore infantis proficeret laudem et destrueret perfidiam multorum qui de eodem sacramento male sentiunt inspirauit puero ut responderet. Quare me vultis decipere? Non est corpus domini quod mihi offertis. Ad quod verbum sacerdos admirans et puero aliquod diuinitus inspiratum arbitrans sacramentum ei communicationem attulit quam ille deuote satis suscepit. De Apolloni. Sicut considero pro desiderio eucharistie vterque istorum meruit spiritum prophetie. De Cesari. Tanta virtutis est illi desiderium ut pro spiritu quodam etiam reuelationibus illustrentur. Verbi causa
De conuerso qui pro desiderio communicandi spiritum meruit prophetie

Ca. xlv.

Conuersus quodam de capite sancte marie. Cum in quodam solennitate peteret a magistro suo licentiam eundi ad monasterium gratia communicandi. et ille non concederet. ceteris euntibus ipse tristis remansit. habebat enim maximum desiderium communicandi. Eadem nocte et sequenti die omnia que intra monasterium spiritus

lit̄ agebant̄ diuinit̄ ei sūt relata. Et lz absēs esset corpe spū tñ pñs fuit. cōmunicās spūalit̄ eti nō sacramentalit̄. Reuerſis fr̄ib⁹ ip̄e eis p ordinē indi cauit q̄s missā maiorē celebrasset. q̄s legiss̄ eplaz. q̄s euāgeliū. S̄ilr ad vi gilias q̄ monachi q̄s leōnes vel q̄ respōsoria cātassent cūctis mirātib⁹ ex/ poluit. **A**ppolloni⁹ quātū ex hoc loco d̄icio. nō bñfaciūt q̄ tā salubre de sideriū impediūt. **C**esari⁹. hoc vep̄ esse sequēs narratio declarabit.

Ca. xlvj.

Quedā religiosa v̄go secularis tñ cū a sacerdote suo corp⁹ dñi pe teret ille irat⁹ cū indignatiōe respōdit. Vos mulieres sp vultis cōmunicare s̄m libitū v̄m et nō dedit ei. Illa vero p totā missam et postea diu in ore et in gutture suo tantā sensit dulcedinē vt non dubitaret adesse toti⁹ dulcedinis auctōrē. Eadē virgo cū die quadā ex remoto de/ ferri videret corp⁹ dñi miri odoris sensit ex eo fragranciam. Quā tāto ple nius pcepit q̄nto sacramēto plus app̄ximauit. Berlac⁹ sup̄rior noster hec mihi retulit dicēs se ab ore p̄dicte v̄ginis ea audivisse. **A**ppollonius cū corp⁹ dñi tāte sit dulcedinis tantiq̄ odoris. miroz quare solo eius esu corpa nō sustentent. **C**esari⁹. Corp⁹ dñi lz ore p̄cipiat magis tñ cib⁹ ani me q̄ corpis est nec nobis incorpat sed xpo nos incorpat. Attñ q̄ corp⁹ cōmunicantis qñq̄ sustentet illo duplici tibi pandam exemplo.

Ca. xlvij.

Femina q̄daz sicut monach⁹ noster Reiner⁹ qñq̄ scolastic⁹ sancti andree in colonia mihi recitauit ex multa deuotōe sepe solita erat cōmunicare. Que quāto plus cibū celestē cepit appetere. tāto ampli⁹ corpalez cepit fastidire. Quod vbi sensit ex p̄missione sui sacerdotis singu lis dieb⁹ dominicis cōmunicauit. Cui cib⁹ ille vitalis tantā contulit fortitu/ dinē vt sine om̄i esurie corpali primā expectaret dñicaz h̄ multo tpe acti/ tans gr̄az sibi collatā p̄dicto sacerdoti cōfessa est. Ille vero cū episcopo loci rem tam mirabilē recitasset timens ep̄s aliquid fallacie esse in causa. si cut vir sapiens respōdit. Cū denuo venerit ad te loco dñici corpis hostiā ei porrigas nō bñdicitā p quā citi⁹ rei hui⁹ experieris veritatē. Quod cū fecisset sacerdos femina temptatam se ignorans mox vt domum redijt tam vehementer esurire cepit. vt morturam se crederet si non ocus man ducaret. Currens tamen prius ad sacerdotem et eandem famē peccatis suis imputans pedibus eius se prostrauit et gratiam diuinitus collatam sibi subtractam lachrimabiliter exposuit. Quod vbi ille audiuit gaudius est valde. gracias egit deo qui facit mirabilia magna solus. et dedit ei

vez xpi corpus. Cuius virtuti mor omnis esuries cessit et gratia subtrahita accessit. Episcopus vero hec audiens a sacerdote et ipse deum glorificauit. **A**ppollonius. Rem recitas valde miraculosam. **C**esarius. si he lyas ppheta in fortitudine panis ordeacei ambulauit quadraginta dieb⁹ et quadraginta noctibus vsqz ad montem dei ozeb. Quid miraris si femina hec incolumis potuit viuere pasta pane vite. Multiplex ex illo fortitudo est non solum anime sed et corporis. Aliud habes supra exempluz de virgine de quido que preter xpi corpus nihil comedit excepta vna quam fugebat in distinctione septima capitulo vicesimo hoc reperies. Audi nunc rem satis gloriosam. **D**e milite qui virtute sacre comunions in duello triumphauit.

Ca. xlviii.

Iudowicus comes Locensis pater huius qui adhuc supest etiam comiciam tenebat de Rebecke. Cui ppter licentiam miles quidam ministerialis bene natus multas inferebat iniurias sua sibi vsurpando et homines ad comiciam pntinentes depredando. Quod cum omnibus amicis suis comes conquereret. et die quadam diceret cuidam nobili viro qui ab eo bona tenebat. Quare mihi non capitis illum predone? Respondit. Bene eum caperem si essem securus quod a vobis in corpore non lederet. Quez cum accepta fide cepisset comes sophisma faciens pntinus sepulchrum fieri iussit in quo militez mollibus inuolutum sine pena poni fecit. Sicqz terra opertum extinxit cuius cognati mor furentes coram imperatore frederico auo huius qui nunc imperat contra prefatum virum nobilem cum multa vociferatione querimoniam deposuerunt dicentes quod accepta pecunia comiti illum tradiderit. Cumqz imperator fremeret innocentem damnare volens miles quidam honestus ascenso scamno loquendi licentiam petiuit et obtinuit. Domine inquiring medietate vix verborum audiuitis. Si miles presens esset forte bene se excusaret. Respondente imperatore licentiam habeas adducendi eum. miles militem adduxit. Qui cum per aduocatum plene se excusasset instigantibus aduersariis imperator respondit. Verba sunt. non sic penam euadet. Resistente ei milite qui illum adduxerat. et dicente. Domine si eum leseritis nunquam de cetero verbis vestris credetur. Placatum imperator adiecit. Modo liber abscedat etiam a me vel a meis postea captus fuerit traditionis penam exsoluet. Cumqz vir nobilis venisset ad limen palacii sciens longas regibus esse manus stans et apud se deliberans rediit ad iudicium dicens. Domine non possum effugere manus vestras nisi presumo de mea innocetia et dei misericordia ut in instanti patrum me defendere possim. quod

Distinção
talia de
Noto lo
facillim
lo poma
lo ipom
Quem cu
fami ant
cipibus
die? Nup
rit. Etian
dominus
ns blaspt
le maret
dum domi
ne ad sua
fir quant
dit et aut

M
ret non ter
partibus
dam pte
ite. Resp
ferunt p
uit. Depon
set subit
Modicum
met. Sing
mirati dice
cu qnqz re
no est pater
et singulis
miri viani
huarvotz

Iusticia dictauerit. Et cum sim nobilis iuri meo cedo. Respondit imperator
 Modo loqueris sicut probus vir. **Q**uesitus est in parte aduersaria miles
 fortissimus qui eum singulari duello impeteret. **D**ic vero altera vir nobi-
 lis premissa confessione corpus dominicum suscepit. sicque cum aduersario
 suo spem habens in eodem sacramento circulum pugnaturus intrauit.
Quem cum ille sicut vir validissimus impelleret et propelleret et venissent
 simul ante imperatorem audiente tam imperatore quam circumstantibus prin-
 cipibus pugil clara voce ait ad militem. **D**ic mihi comedisti aliquid hodie?
Respondente illo. etiam. corpus domini mei comedi. **M**iser ille subiun-
 xit. **E**tiam si dyabolum comedisses hodie te prosternam. **U**t autem pius
 dominus sacramenti virtutem ostenderet. mox post verba blasphemie vi-
 res blasphemo subtraxit. et suum militem a deo roborauit ut illum coram
 se minaret ut puerum nec stare possit. **Q**ui tandem se reddidit. Sicque per
 eum dominici corporis miles fidelis victoriam adeptus cum multa glo-
 ria ad sua liber repedauit. **H**ec nobis retulit **T**heodericus monachus no-
 ster quandoque comes in Wida qui duello interfuit et hec que dicta sunt vi-
 dit et audiuit. igitur sacra comunio salus est et anime et corporis

Ca. xlii.

Miles quidam nobilis terram habens et castra apud predicti
 Fredericum imperatorem a multis accusatus est quod prouincia
 spoliaret. **Q**uem cum sepius citasset et non comparuisset. tan-
 dem proscripsit mandans suis ut illum caperent. **Q**ui cum late-
 ret non tamen minus rapinas exerceret. casu a quodam ex officio captus
 patibulo secundum imperator preceperat appensus est. **T**ertia die miles qui-
 dam preteriens cum vidisset illum ait seruo suo. **D**eus que pulcher homo erat
 iste. **R**espondente puero. **V**ir ille nobilis est consanguineus vester. acces-
 serunt propius ut depositum sepelirent. **A**d quos ille de patibulo clama-
 uit. **D**eposite me. adhuc enim viuo. **E**stimantibus illis quia fantasma es-
 set subiurxit. **N**olite timere quia homo christianus sum. depositus vero sic ait
Modicum obsequij ego peccator deo impendi propter quod misertus est
 mei. **S**ingulis diebus tres orationes dominicas cum totidem venijs sancte tri-
 nitati dicere assueui angelica salutatio premissa. **Q**uandoque vero orones
 cum quaque venijs et aue maria quaque vulneribus christi. **S**imili modo unam orationem
 id est pater noster angelo cui commissus sum. **I**tem eodem modo unam corpori christi
 quod singulis diebus officij per uniuersum mundum quatinus in fine vite mee tanto
 muniti viatico mereret. **Q**uod et dominus in presentibus sua misericordia. unum rogo ut vocetis
 in sacerdotem a quo illud suscipiam. **Q**ui cum venisset confessione premissa dicauit. moxque

spiritum emittens ad eum cui incorporatus fuerat feliciter migravit. quem in cimiterio sepelientes tam grande miraculum divulgauerunt ubique. **¶ Apollonius.** Bene iam ex hoc considero quod sacra communio salus sit mentis et corporis. **¶ Celsarius.** De salus sit mentis habes exemplum in distinctione secunda capitulo sextodecimo. de milite Remensi qui eius esu compunctus est ad penitentiam. De vero salus sit corporis non solum exemplum est nobis presens miles qui eius virtute conseruatus est ne moreretur sed et subiecto plenius cognosces exemplo.

De ancilla sacerdotis que gratia dominici corporis sensum recepit.

Ca. I.

Anno preterito in Wide ciuitate Westualie cum ancilla sacerdotis de domo sero exiret et dyabolum in forma cuiusdam a quo amabatur conspiceret et aspectu illius horrens se signauit et monstrum mox disparuit. Cui dyabolus iterum apparens ait. Si non fecisses hoc signum domum vicia non intrasses. Quam cum vocaret et illa exire renueret subiunxit. Tolle vestem istam. Erat enim stragula ta. Que tam in voce quam in horrore dyabolum intelligens retrosum cecidit et sensum penitus amisit. Sacerdos vero hostiam quasi pro remedio mittens in os eius non benedictam eum nihil ei prodesset. digito salua mado facto corpus domini tetigit. Quem cum in os misisset mulieris. mox illa sensum recepit locuta est et sana surrexit. Hec apud nos canonicus quidam premonstratensis recitauit asserens se eodem tempore fuisse in predicta ciuitate. **¶** Predictum miraculum audiui a quodam religioso abbate nigri ordinis. **¶** Aduerte nunc quantum consequantur honoris Christi corpus honorantes. **¶** De milite qui coram Christi corpore in luto ventam petens luti immundicias non sensit.

Ca. II.

Tempore scismatis inter Philippum et Ottonem dominus Wido cardinalis aliquando abbas Cysterciensis cum missus fuisset Coloniam ad confirmandam electionem Ottonis bonam illic consuetudinem instituit. Precepit enim ut ad eleuationem hostie omnis populus in ecclesia ad sonitum vole ventam peteret. sicque usque ad calicis benedictionem prostratus iaceret. Precepit etiam idem cardinalis ut quotiens deferendum esset ad infirmum. scolaris

Distinctio
sue camp
omnis p
nis vocat
trante des
ore. post
poculis ti
mis ellet b
modicum
ditate te p
non volen
calabat cor
ms in luto
pus adosa
luro remi
potentia. v
in. Tunc e
fortatus t
iuncta no
rius. Hoc
est honoz
in presen

De heretic
lisperio.

D
domini rec
fulperius
mino Eng
hs sue cog
beretia lx
qua fidei
otrenia ic

Distinctio nona **De sacramento corporis et sanguinis xpi.**

siue campanarius sacerdotem precedens per nola in illud proderet. Sic
q3 omnis populus tam in stratis q3 in domibus xpm adoraret. Retulit
eis eodem tempore casum satis miraculosum. Miles quidam in francia fu
it tante deuotionis vt quotienscunq3 christi corpus eleuari siue deferre vi
deret. prostratus illud adoraret. Contigit vt die quadam vestibibus suis
preciosis indutus intraret ciuitatem. Cumq3 platea in qua equitabat ni
mis esset lutosa ex improviso obuium habuit corpus domini. Quo viso
modicum intra se deliberans ait. Quid facies modo? Si in tanta profun
ditate te prostraueris. perdita sunt vestimenta tua hec delicata. Si vero
non descenderis saluberrime consuetudinis transgressorem te semper ac
cusabit consciencia. Quid plura? Preualecente deuotione de equo profili
ens in lutum se misit in quo flexis genibus eleuatis manibus Christi cor
pus adorauit. Et quia dulcissimus dominus honozantes se non solum in
futuro remunerat imo etiã in presenti nonnunq3 rehonorat. Hoc egit sua
potentia. vt totius luti nec vna quidem guttula vestimentis eius adhere
ret. Tunc equum cum multa admiratione reascendit et amplius in fide cõ
fortatus deum glouificauit. Simile contigit cuidam religiose femine in p
rouincia nostra. **¶ Appollonius.** Satis delectoz in istis miraculis. **¶ Cesa
rius.** Hoc etiam noueris quia sicut dominus sua sacramenta vt predictũ
est honozantibus rependit honorem. sic blasphemantibus illa nonnunq3
in presenti penalem inducit confusionem

**De hereticis qui in ecclesijs furati sunt corpus domini et vno ppter hoc
suspensio.**

Ca. liij.

Non est diu q3 quidam sub stemate religionis venientes in dyo
cesim Colonensem in diuersis ecclesijs corpus domini furati
sunt. De reliquis vero ornamentis. calicibus scilicet libris siue
indumentis sacerdotalibus nulla eis cura fuit. Ex quibus v/
nus in prouincia nostra deprehensus. et vbinaz fecisset corpus
domini requisitus. Respondit. In lutum iactaui illud propter quod miser
suspensus proiectus est in cloacam inferni. In proxima vero synodo a do
mino Engelberto episcopo preceptum est vt in omnibus ecclesijs dyoce
sis sue corpus domini sub clausura seruaretur. **¶ Appollonius.** Quid est q3
heretici hoc sacramentum tam vehementer persequuntur? **¶ Cesarius**
**¶ Quia fideles illud ante omnia venerantur et maxime honozant. Idcir
co heretici idem sacramentum corporis xpi illis in odiũ maxime execrantur**

Multa in distinctione quinta capitulo .xxij. de errore hereticorum dixisse me recolo et forte nimis. timeo enim aliquos inde posse scandalisari sed quicquid ibi dictum est sicut testis est mihi dominus dixi ad gloriā xpi atq; catholicorum et ad confusionem hereticorum. **A**ppollonius. Satisfactū mihi fateor quantum gracie mereantur digne communicantes. Nunc ad indignos conficientes sermo procedat. **C**esarius. Prius tibi ex scripturis ostendā q̄ periculose et q̄ grauer peccent sacerdotes indigne conficientes.

De sacerdotibus indigne conficientibus

Ca. liii.

Sicut legitur in regum. Osa sacerdos bobus recalcitrantibus ad archam ne declinaret manum extendit et mox super temeritatem eum dominus occidit. dicitur eadem nocte fuisse cū uxore sua. Si sacerdos accedens ad archam figuralem subleuandam. ob iam dictam causam morte muldatus est. Quid putas pene meretur sacerdotes adulteri et fornicarij manibus verum xpi corpus tangentes? Si Johannes vt ait Augustinus a puericia in heremo conuersatus in utero matris sanctificatus ausus non fuit illum tremendum et reuerendum angelis domini verticez tangere. quomodo tu peccator et pollutus non dico verticem sed totum xpm deum et hominem non solum tangere sed in ergastulo polluti corporis quasi includere et incarcerare presumis? Multa alia contra malos sacerdotes proferre possem testimonia sed magis te edificant exempla. **D**e sacerdote in shademare qui carbones vsus est masticare in perceptione sacramenti.

Ca. liiij.

In shademare villa dyocesis Treuerensis. Cum quidam sacerdos qui adhuc viuit missam celebraret Theodericus monachus eberbacensis in hora sumptiosis carbones nigerrimos illum vidit mastificantem. Est enim sacerdos simplex et redus et multa ei diuinitus reuelant. Existente me anno preterito cum abbate meo in eadem villa. shabet enim domos de Eberbaco grangiam in eadem villa. et ad eum spectat diuina illic procurare retulit nobis magister grangie dicens Tantum pecunie oportet me dare sacerdoti predicto ne ecclesia diuinis careat. Est enim homo vite peruerse ac luxuriosus tres missas frequenter in die celebrans. Cui abbas respōdit. Potius ei darem pecunia zne celebraret. Qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit.

Appollonius. Quid signat quod carbonem visus est manducare? Sumunt ne mali corpus domini? **C**esarius. Sumunt sicut et boni sed tamen sacramentaliter. Carbonem ignis creat et est carbo extinctus ignis nutrimentum. Qui enim indigne christi corpus tractat et manducat gehennam sibi preparat. et nisi de tanta culpa peniteat. erit in combustionem et cibum ignis eterni. **D**e sacerdote frisione qui calcavit corpus domini.

Nota

Ca. lo.

Retulit mihi anno preterito prelatus quidam religiosus de partibus frisie rem nimis horrendam de quodam sacerdote in eisdem partibus. Habet enim manus tam tremulas ut corpus domini non nisi per fistulam possit sumere. Die quadam cum ex eius manibus sacramentum super terram cecidisset. timens ne ab aliquo possit videri qui culpam proderet. timens etiam ecclesie sue plus quam anime. pede illud dicitur calcasse. **A**ppollonius. In omnibus christi passionibus non legitalem contemptum. **C**esarius. Idcirco enim dicit Augustinus super illum locum. Dederunt in escam meam fel de crucifixoribus eius. Quibus similes sunt indigne inquit sumentes et conficientes. Frauius enim peccant continentem christum regnantem in celis quam qui crucifixerunt ambulanti in terris. **D**e vero ab eis conculcetur alibi dicit. Conculcat christum qui libere peccat et qui eo indigne participat. **O**b huiusmodi excessus his temporibus gravissime plagata est frisia sicut dixisse me memini in distinctione septima capitulo tertio de pugile qui corpus domini sacerdoti de manibus excussit. **A**ppollonius. Si mali sacerdotes christi corpus in altari ut mihi videtur crederent nunquam talia presumerent. **C**esarius. Quidam crederent quod non crederent. ut enim taceam de malis. de bonis sacerdotibus tibi referam exemplum. **D**e petro medico qui sub specie panis tamen credidit esse sacramentum et non rem

Nota

Ca. loi

Qlonie in ecclesia sancti Andree. canonicus quidam extitit ordine sacerdos arte medicus Petrus nomine. Cum die quadam quidam ex eius concanonicis infirmus eo parte esset communicaturus et ei sacerdos diceret. **C**redis hoc esse verum corpus domini quod natus est de virgine et pro te passus in cruce? Illeque responderet credo. **P**refatus petrus utroque verba notans expavit. **P**ostea solus veniens Euerhardum scolasticum ecclesie que et ipse communioni intererat ait. **I**ntrogavit sacerdos infirmum illum bene? **E**t respondit ille bene. **E**tiam inquit. **Q**ui aliter credit hereticus est. **T**unc petrus

Distinctio nona **De sacramento corporis et sanguinis xpi.**

ciulans peccat' qz tundens exclamauit dicens. ve mihi misero sacerdoti quo
adenus missas celebraui. Nam vsqz ad hanc horam putabam speciē pa-
nis et vini post consecrationem tm̄ esse sacramentum. id est signum et rep-
sentationem dominici corporis et sanguinis. Postea vero ad deletionem
eiusdem ignorancie que nimis erat crassa in honore beate marie magda-
lene in stolgināse et capellā et hospitale in quibus nunc habitant predica-
tores edificauit. Si vero sacerdos litteratus et bonē admoduz vite sic er-
rare potuit. quid dicam de ydeotis et malis. **¶ Apollonius.** Si xpus in
altari tam a malis qz a bonis tractatur et sumitur. puto qd malos valde
indigne respiciat. **¶ Cesarius.** respectus xpi non potest esse sine misericor-
dia fm̄ subsequens exemplum quod periculosius est faciem auertit ab eis
De sacerdote malo a quo infans xpus in missa faciez auertit

Ca. lviij

Sacerdos quidam cum missam diceret et xpi corpus in manib' **S**
haberet quidam ex circumstantibus in manibus eius puerum
vidit facie ab eo auersa. Quod vbi agnouit auersionem eandē
merito peccatis suis imputans turbatus est ita vt dicere posi-
set cum psalmista. Auertisti faciem tuam a me et factus sum conturbatus
Spero qd postea vitam suam emendauerit. Quibusdam etiam sacerdoti-
bus indigne conficiētib' pius dominus sacramentum subtrahit ne sibi
ad iudicium sumant. **¶ De Er** vino sacerdote qui corpus domini in mis-
sa perdidit.

Ca. lviij

Quidam sacerdos Erwinus nomine Colonie in ecclesia beati **Q**
petri apostoli ad altare sancte crucis missas celebrare consue-
uit. Hic cum die quadam post transsubstantiationem hostiam
deponeret de altari rotabatur. Quam cum vbiqz circa altare
quereret et populus cum eo non est inuenta. Haud dubium quin per ma-
nus sanctorum angelorum perlata sit in sublime altare dei ne sacerdos lu-
xuriosus eam sumeret ad suam damnationem. Habebat enim concubinā
suam manifeste. Simile habes in distinctione secunda caplo quinto de sa-
cerdote cui columba ob fornicationem sacramentum tulit. Alij sunt sacer-
dotes circa sacramentum altaris tam negligentes et tam in deuoti vt ex
consuetudine conficiendi corpus domini a cibis alijs non discernant.
De danielle abbate qui in calice repperit crudam carnem.

Ca. lix.

Abbas daniel de sconauia cū prior esset apud nos sicut ipse nobis retulit celebrandi gratia capellam sancti Reinoldi que sita est iuxta ecclesiam sanctorum apostolorum in Colonia intrauit. Qui cū sacerdotalibus fuisset indutus et populus ad audiendam missam pro nolam euocatus cū calicem prepararet particulam crude carnis illi intrinsicis reperit adherentem. Territus valde cum deliberaret utrum sibi esset celebrandum vel cessandum populū timens scandalizare si vestes exueret panem calici superposuit. vinū et aquam infudit sicque celebrans totum simul sumpsit. Dicta missa requisivit ab inclusa cui calix commissus fuerat quis nouissime in eodem calice celebrasset. Que respondit. Dominus talis nomine eum designans. Erat enim dicte ecclesie sanctorum apostolorum canonicus sacerdos secularis nimis modicum vel nihil habens religiositatis deuotionis siue diuini timoris. Ego puto me eidem misse interfuisse. Confessus est nobis presbiterus daniel. et si tunc non mihi nunquam se in aliqua missa tantum habuisse consolationis. antea vel postea quantum in illa. Postea cum idem bertolphus hospitaretur apud nos abbas noster negligentiam ei recitauit. sed nescio qualiter deo satisfecerit. **¶ Apollonius.** Melius esset tam misere vite sacerdotibus de qualibus supra dictum est tacitis verbis et remota intentione tantum simulatione celebrare quam corpus domini conficere et sumere ad iudicium sibi. **¶ Cesarius.** Plus istos quedam auctoritas dicit peccare quia nihil simulatione nihil prestigiose. vel aliter quam institutum est in ecclesia in hoc sacramento fieri debet. Idem sentiendum est de his qui sine ordinibus celebrant et more sinearum alios imitantur. **¶ Apollonius.** Unde hoc probas. **¶ Cesarius.** Olias rex iuda cum ex nimio seruoze deuotionis officium sacerdotale sibi usurparet. a domino lepra percussus est. Non enim puto quoniam multi sub eo essent mali sacerdotes indigne offerentes qui tamen puniti non sunt. **¶ Cesarius.** Sicut enim secundum quantitatem et qualitatem culpe quantitas et qualitas pene moderantur. Ita e contrario ex pena cognoscitur culpa. audi de hoc recens exemplum. **¶ De sacerdote sine ordinibus celebrante. cuius manus sacer ignis deuorauit**

Ca. lx.

Sicut mihi narrauit supradictus daniel. clericus quidam quoniam paribus studuit horrendum satis spectaculum in ecclesia sancte marie dei genitricis populo prebuit. nam sacer ignis pene manus eius deuorauerat. Que secreti cū capanari interrogasset cui esset ordinis. et ille

D i

Notari. Caba

respondisset sacerdosque subiunxit. Nunquam sacro crismate manus iste puncte sunt. Sentiens ille spiritu prophetico se deprehensum confessus est culpam. Quantum christo tanta presumptio displiceat sequens exemplum manifestat.

Item de alio qui sine ordinibus celebrans crucifixum vidit lachrymantem

Ca. lxi.

Diaconus quidam Stenueldensis de ordine premonstratenfi. Berhardus nomine apostatans circa quatuor tempora se ordinem sacerdotalem suscepisse finxit. et Colonie in basilica sancti michaelis que in porta martis posita est quasi primam missam instruente eum sacerdote miserum celebravit. Ego eidem misse tunc scholaris interfui et multas recepit oblationes. Confessus est postea sacerdoti qui ei assistit a quo ego audiui quod quotiens se vertit ad populum crucifixum contra se stantem viderit lachrymantem. Est enim ymago eadem antiqua et sculpta magna satis. Nam pius dominus qui olim fleuit super malicia ruiture ciuitatis iherusalem et de presumptione tanta lachrymari dignatus est. Ex lachrymis vero ymaginis diuinam considerans magnitudinem culpe. penitentia ductus. sedes apostolicam petiit. et in eadem via vitam finiuit. Hec dicta sufficiant de sacerdotibus indigne conficiantibus. De indigne sumentibus aliqua tibi dicam exempla. Quomodo eucharistia sacra sumi debeat

Ca. lxiij.

In exodo precepit dominus agnum paschalem comedi assum igni et cum lactucis agrestibus renibusque succincti. Si de agno figurati per significationem hec precepta sunt. quomodo aliquis audebit accedere ad esum veri agni sine igne caritatis. sine amaritudine cordis et castitate corporis. Nycodemus attulit mirre et aloes quasi libras centum et inuoluit dominum in sindone munda. et post sepeliuit in monumento nouo. in quo nondum quisquam positus fuerat. et tu quisquis in peccatis es sine mirra et aloes. id est sine amaritudine penitentiae cordisque contritione dominum in sepulcro fetido reponis. Agnus paschalis decima die mensis tollitur. et quartadecima die immolabatur. Per quod ostenditur quod non debet accedere ad eucharistiam nisi qui impleuerit precepta decalogi. et precepta quatuor euangeliorum. Audi nunc quid mereantur indigne communicantes. De Virico conuerso qui carbonem sumere visus est loco sacramenti

Ca. lxiij.

Distinctio
De
sac
Die
In
cum dicitur
bohem nigr
de cadem
culpam
non pot
et cepit
dom dicit
rament
suscipit in
sa salutem
seruati
bene peccati
vero abba
centibus e
sitionem
abbas re
fuisse in
deni die g
diep anis
nus langu
imigne v
de vobis
ationis q
to fuerit
culum in

In hemmentode conuersus quidaz fuerat nomine Viricus. hic an
 ouersionem male vixerat et in ordine modicum se emendauerat.
 Die quadam cum iret ad sacram omunionem cu ceteris fratrib'
 In hora illa qua ei sacerdos corpus domini porrigebat. alius q/
 dam ouersus religiosus vidit in os eius mitti. non sacramentum. sed car/
 bohem nigerrimu. Rationem supdictam ca. liij. hic assigna de sacerdote
 de hademare. Quosdam enim dominus corpus suum sumere non sinit vt
 culpam eoz manifestet. **De conuerso pprietario qui corpus xpi sume/
 re non potuit.**

Ca. lxxiii.

Utr duo anni sunt elapsi q conuersus quidam de ordine nostro
 infirmatus est grauiter. in pitauiua domo que dicitur famozin/
 gens. Cuius confessionem cum abbas audiuisset. cumqz satis
 diligenter ad emendationem consciencie monuisset. allatus est
 ei corpus domini. quod quidem aperto ore suscepit. sed os ad mastican/
 dum claudere non potuit. Mirantibus vniuersis qui aderant. sacerdos sa/
 cramentum extrahens alteri dedit infirmo. quod ille deuote satis sine omi
 ni impedimento. Non multo post conuersus idē mortuus est et cau/
 sa salutem eius impediens declarata est. Nam qnqz solidi non argentei.
 sed eret cum esset abluendus circa eum inuenti sunt. non enim ei licuit ha/
 bere pecuniam. Et glouificauerunt deum videntes hec. Ad mandatum
 vero abbatis in campo sepultus est et super eum isdem solidi proiecti. Di/
 centibus omnibus qui aderat. pecunia tua quam clam nobis contra pro/
 fessionem tuam possedisti tecum sit in eternam perdicionem. Hec cum idē
 abbas recitasset in pximo capitulo generali subiungit. Et vt sciatis nullā
 fuisse infirmitatem in causa quare corpus domini sumere non posset. Ea/
 dem die gallinā vite gratia comedit. Estimo tibi iam satisfactū q sub spe/
 cie panis sit verum corpus xpi. et sub specie vini post consecrationem ve/
 rus sanguis xpi. et q digne conscientes atqz sumentes mereatur gratiā
 indigne vero culpam. **Apollonius.** Etiam si de his cogitassem animo/
 do dubitare non possem. **Cesarius.** Dicaz tibi in fine nunc huius distin/
 ctionis quan tuz deo placeat. si munde et solicite fiant que tanto sacramē/
 to fuerint necessaria. **De hostia q belle de corporali resiliuit ob vermicu/
 culum in ea decoctum.**

Ca. lxxv.

Quoniam hoc bienniu iuxta coloniā in villa q belle vocat gestū est qd
 D z

dico. Die quadam cum sacerdos missam celebraret. et dicto euangelio ut secularibus mos est ministrante scolare. hostiam patene superpositam super corporale locasset. illa mox resiliuit. Putans hoc sacerdos casu accidit se neq; hostiam bene locatam denuo eandem superposuit que remotius eo intuente resiliuit q; prius. Cumq; tertio id temptasset quasi turbine impulsa proiecta est de altari. Quo viso territus est valde et se tanto ministerio indignum reputans precepit scolari ut eadem hostia reseruata aliam superponeret. quam et consecrauit. Dicta vero missa tollens secum hostiam predictam Coloniam properauit. inueniensq; priores apud sanctos apostolos hostiam eis ostendit quid de ea actum sit recitauit. Tunc causam mirantibus vnus clericorum hostiam contra lucem leuans maculas in ea contemplatus est. Quam cum in aspectu multorum fregisset. cymex qui vulgo pediculus parietinus dicitur apparuit in ea decoctus. Et glorificauerunt dominum omnes qui aderant. Haud dubium quin a sanctis angelis reiecta est qui non sunt passi ut panis tam fetido vermiculo corruptus per ministerium sacerdotis transfret in corpus domini sui. Hellewicus prior montis sancte Walburgis testatur se eandem hostiam vidisse. Sacerdos adhuc viuit qui mihi minus credit interroget illum. Vides quanta sit negligencia sacerdotum nostrorum? Olim sacerdotes legales ad panes propositionis agros ipsi excolebant. seminabant. tritabant. molebant. pinsebant. panes formabant et coquebant. Erantq; de simula mundissima. Attamen illis panibus sola erat figura. heu modo panes sub quibus est veritas id est corpus xpi post consecrationem modo pinseunt formant et coquunt negligentes vices campanariorum. et ideo tales eueniunt negligentie. Unde cum abbas noster die quadam celebraturus esset missam in quadam ecclesia et essent hostie nigerrime. ait campanario. de quo grano sunt hostie iste. Respondente illo. de auena. Noluit celebrare. valde arguens illum dixit q; nihil ibi fieret. **Appollonius.** Quid sentiendum est de spelta? **Cesarius.** Requisitus de hoc dominus papa Honorius per litteras cuiusdam abbatis ordinis nostri. respondit. speltam magis pertinere ad ordeum q; ad triticum. De corporali vero tibi etiam referam exemplum. **De corporali quod ob tactum impregnate sanctimonialis sanguineas contraxit maculam.**

Cap. lxi.

In domo quadam sanctimonialium cum custos cenobii eiusdem femina religiosa die quadam corporale lauisset. Iuencula que dam que ei ad solacium fuerat deputata cum ea lotum extendit

ad sic candum. a d cuius tactum mox macula sanguinis apparuit. Quia vi
sa custos itez corporale lauit. et macula abluir. sed mox vt iuuenula ma
num apposuit. mox eadez apparuit. Delatum est miraculum ad magistrā
in iuncte sunt orōnes reuelata est causa. queſita est et inuenta. Ifuerat em̄
impregnata occulte. et ideo tactu corporalis indigna. Quantū deo mun
de manus placeant ad idem ministerium sequens declarat exemplum.

Item de corporali quod godeſcalcus in exiccatione rupit et diuina vir
tus reparauit

Ca. lxxij.

Godeſcalcus de volmuntſteyne cuius supra memini. cū die qua
dam corporale cum ſacriſta noſtro extendiſſet ad polliendum.
illud qz p mediū rupiſſet. cuſtos illd aplicans in theca reſoſuit
Poſtea aut illud explicans cū integrū repperiſſet mirat⁹ eſt val
de ſanctitati predicti ſacerdotis illud aſcribens. Quantū gratie in exicca
tione vnius corporalis meruerit virgo de Quiden hēs. ſ. in diſtinctiōe .
vii. ca. xx. Igitur paſcha noſtrꝝ immolatus eſt xp̄us. Ip̄e enim verus eſt
agnus qui abſtulit peccata mundi. Sine eſu huius agni ſecuri non egredi
emur de egipto. id eſt de hoc mūdo. Differentia et modus cōmeſtionis v̄
tilata ſunt. ſic illū comedere ſtudeamus vt eius virtute de deſerto n̄re re
ligionis peruenire valeamus in terram vere promiſſionis in qua per ip̄m
et cum ip̄o vltimū et eternū paſcha celebrare mereamur. Amen.

Incipiunt capitula diſtinctionis Decime.

Quid ſit miraculū. a quo vel a quibus fiat ſeu in quib⁹ que etiā ſit
cauſa miraculoꝝ. ca. primū. **D**E Winando qui infra vnā horā
ab h̄r̄m translatus eſt in dyoceſim leodiēſem. ca. ij. **D**E mo
nacho ydeo ta qui in ſomnis accepit ſcientiam predicandi. ca. iij. **D**E
clerico qui p minutionē ſcientiam litteraz p̄didit et ruruſm accepit eandē
anno reuoluto ſanguinē minuendo. ca. iiij. **D**E conuerſo eberbachenſi
cuius tactu infirmi ſanabant. ca. v. **D**E monacho ſtempore tempaliū
cuius tactu veſtimētoꝝ infirmi ſanabant. ca. vi. **D**E ruſtico in heymerſ
bach ſornaci incluſo et p ſanctū Jacobum liberato. ca. viij. **D**E abbate
qui in caritate a monacho ſuo amonit⁹ carnes comedit. ca. viij. **D**E
monacho qui carnē fetidaz cepit comedere cū abbati ſuo obedire noluit
ad eſū carnū. ca. ix. **D**E femina a demonio liberata et ab eodē ob ino
bediētiā ſfracta. ca. x. **D**E demone que albert⁹ de ſcodehart iocularit̄